

Két ajándékfüzet: „A méhek jó teleléséről”. — „Szüret utáni teendők a szőlőben”.

Ára 20 fillér

VASÁR NAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, Ó-utca 10. szám.

Telefonszám: Automata 242—49.

LAPVEZÉR:

MESKÓ PÁL.

FŐMUNKATÁRS:

SCHANDL JÓZSEF dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földmivelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt:

Egész évre 8 P., Félévre 4 P.

Negyedévre 2 P.

Budapest, 1928.

IX. évfolyam, 42. szám.

Vasárnap, október 14.

ŐSZI GONDOK.

Írta: Várnai Ferenc.

Minden évszaknak megvan a maga jellege, mely nemcsak az időjárás, hanem az emberekre gyakorolt hatásában is megnyilvánul.

Az élet csodás megtárlkozásával köszönt ránk a tavasz. Mint egy felszabadító erő, úgy hull alá a napsugár. Langyos melege nyomán diadalmasan felszong a leigázott élet. Rügyek és reménységek fakadnak a kéklő ég alatt.

A beteljesedés, a megnyugvás évszaka a nyár. Duzadó avagy aszott magszemek érnek a perzselő nap hevéen.

Verejtékes arccal, acélos akarással küzd, dolgozik a gazda. A munka csak úgy omlik a keze nyomán. Most van a legnagyobb dologidő, most dől el a sorsa az évjövendőnek: rendekre hullva az Isten áldása.

És a gondok ideje az ősz. Bár a munka mindinkább fogy, mégis, mintha ősszel jönne meg a legtöbb gondja a falu népének. Lehet, hogy csak képzelődés ez, de tény, hogy gondoktól ilyenkor ráncosodik leginkább a gazda homloka. Vannak őszi gondok és ha vannak, érdemes, hogy foglalkozzunk velük.

Serédi Jusztinián hercegprimás megérkezik a Szent István Bazilika elé, az eucharisztikus körmenetre.

A gazdálkodás gondot igényel. Helyes és okszerű gazdálkodás mindig gondal jár és ez a gond ősszel a legnagyobb. De ez még hagyján. A gazdának gondot ad a többtermelés lehetőségének és módjának kiismerése, de nem csekélyebb — sőt tetemesen nagyobb gond — a termények értékesítése. Mert ezen a ponton van leginkább kiszolgáltatva a termelő a ravasz számításokkal és tőkével dolgozó, ugynevezett közvetítő kereskedelemnek.

Ezért kellene arra törekedni, hogy a termelő a „közvetítők“ lehető kizárásával minél kedvezőbben tudja elhelyezni az áruját és hogy valóban meg is kapja az évi keserves munkájának tényleges ellenértékét. A svájci és hollandi példákra kell utalnom és rá kell mutatnom a szövetkezetek szerepére, mely a termelvények célszerű elhelyezésénél rendkívüli fontossággal bír.

Most, ősszel, a gazda valósággal rá van kényszerítve arra, hogy értékesítse a termésfeleslegét. Adófizetés ideje lévén, kell a pénz. Közeleg a téli idő, kell a ruha, cipő és megymás, — ami nélkülözhetetlen — mindezért pénz kell, temérdek pénz. És a gazda oda kell, hogy adja a kis felesleg búzáját, kukoricáját annyiért, amennyiért veszik. A dolgozó, verejtékező, termelő munkájának gyümölcse mások zsebébe hull. Azokéba, akik hónapszám külföldi fürdőhelyeken szórják a pénzt, amelyet a dolgozó magyar gazdatársadalom verejtékezve végzett munkájának gyümölcséből, számító ravaszsággal, könnyűszerrel szakítottak ki.

Petőfi Sándor mondotta, hogy: „Ama nép, mely hagyja, hogy nyakába tegyék a jármot, megérdemli, hogy viselje azt!“ Ezt én akként módosítom, hogy megérdemli, ha nem törekszik arra, hogy lerázza magáról, mert úgy lehet, hogy önhibáján kívül esett a zsarnokság szolgálataiba. Nékünk, magyar gazdálkodóknak legfőbb törekvésünk legyen megszabadulni a kihasználók karmai közül, mert csak így fordíthatjuk saját javunkra és csak így élvezhetjük igazán a „többet termelés“ gyümölcsét.

No, de lássuk, mint lehetne elérni terményeink jobb értékesítését? Az egyik barátom, aki Angolországban járt, a következőket mondotta: Az angol élelmiszer-csarnokokban a holland tojásnak közel két penny az ára (egy penny = tizenegy fillér), míg az orosz tojásért csak egy pennyt (5.5 fillért) fizetnek. Ezt az árkülönbséget azzal magyarázzák, hogy a hollandi tojást szövetkezetek hozzák forgalomba, tehát szavatoltan friss áru. Minden egyes tojáson, a rajta lévő bélyegző tanúsága alapján a közönség sokszor meglepődve állapíthatja meg, hogy az áru, amelyet vásárolt, három, négy napos. Ez csak úgy lehetséges, hogy — tegyük fel — a hétfői tojást Hollandiában kedden összegyűjti a szövetkezet, csomagolja és szerdán már utban is van Anglia felé. Ezért van bizalommal az angol közönség a hollandi áru iránt, míg az orosz tojást kevésbé veszik. Mert míg az orosz tojás a termelőtől az angol fogyasztóig jut, addig hetek mulnak el és ezen idő alatt számos közvetítő kezén megy keresztül, tehát frissességét ellenőrizni nem lehet.

Nem kell megerőltetnünk magunkat, hogy a fenti példából levonjuk a tanulságot. A termelő a szövetkezet keretében ugyszólván önmaga helyezi el az áruját és a hasznot, melyet egyébként még legalább négy-öt közvetítővel kellene megosztani, a saját erősbödésére, a nemzeti vagyoni gyarapítására fordíthatja. Mert egy gazdálkodónak sem jut eszébe, hogy a pénzét „külföldön“ költse el, hanem minden biztonnal hasznos beruházásra fogja fordítani azt. Ezért kell fokozottabb figyelemmel fölkarolni a szövetkezetek ügyét.

Saját érdekünk, hogy minden erőnkkel törekedjünk gazdaságunkat hasznossá tenni, de igazán hasznossá csak úgy tehetjük, ha megfelelő módon értékesíthetjük mindazt, amit kitermeltünk. Ezt a feladatot százszázalékos eredménnyel csak a szövetkezetek végezhetik el.

Miután szóltam a bajokról, érintettem a kibontakozás lehetőségét, szólnom kell még ama jövedelmi forrásokról is, melyeket minálunk — sajnos — nem is tartanak an-

nak. Pedig a méhészetről, konyha- és gyümölcskertészetéről, gyümölcskonzerválásról, kosár- és gyékényfonásról, háziszövésről, himzésről és még megannyi többnyire ugynevezett „téli foglalkozás“-ról könyvet írhatnék „Pénzcsinálás“ politikája címen. Mert kincsek rejlenek ezek mögött, csak nem kell restelni hozzányulni. Leányainknak is inkább diszére válna a szövés-fonás, mint a parádézás és a város utánzásával való hivalkodás. Az inkább emelné értéküket és különben is e háziipar a hasznossága mellett szórakoztató is.

Ha az őszi a gondok évszaka, akkor télen át egyen-gessük a gondok rögös földjét. Ez csak úgy lehetséges, ha felismerjük a gondok okozóit és igyekszünk ártalmatlanná tenni azokat. Testvéri szeretettel, megértéssel és szorgalmas munkával gazdálkodjunk; tanulással, művelődéssel tegyük eredményesebbé munkánkat és akkor a Kárpátok völgyében a nap heve valóban nekünk fogja érlelni a ringó kalászkok acélos magzemét. Ne mások, de mi magunk csináljunk magunknak gazdasági politikát.

Hitelszövetkezeti gyűlés Zalaegerszegen és Kaposvárott.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet az elmúlt héten Zalaegerszegen tartotta meg propagandagyűlését, amelyen ugy Zalaegerszegről, mint a vármegye minden községéből számosan megjelentek. A gyűlésen résztvett Schandl Károly ny. államtitkár, vezérigazgató, Gyömörey György főispán, Földy Zoltán alispán, Csák Károly és Héjj Imre országgyűlési képviselők és Czobor Mátyás polgármester. Az értekezleten Schandl Károly mondott beszédet. Hangsúlyozta, hogy a nagy mezőgazdasági világversenyben a magyar gazdatársadalomnak is meg kell állnia a helyét, aminek első feltétele az, hogy nyugodt és biztos hitelt élvezzen. A mai válságos helyzet gyógyszerét az önségélyezésben, vagyis a szövetkezeti összefogásban találja. Új üzlet-részjegyzésre hívja fel a gazdatársadalmat, hogy ezáltal az OKH olcsó hitelt bocsáthasson a gazdák rendelkezésére. Az OKH legfőbb törekvése az, hogy leszállítsa a hitelkamatot. Ezután az Országos Központi Hitelszövetkezet hatalmas fellendülését és jelenlegi működését ismertette, végül kijelentette, hogy a szövetkezés nem tör a takarékpénztárak és más pénzügyintézetek ellen, nem is vonja el a falutól a pénzt, hanem a falut akarja olcsó pénzhez juttatni. Beszédét hosszantartó éljenzéssel és tapssal fogadták. Az értekezletet Pehm József apátplébános zárta be.

A zalaegerszegi értekezlet után október hó 2-án Kaposvárott tartottak értekezletet, melyen résztvettek többek között: Tallián Andor alispán, Bárány Sándor, Éhn Kálmán, Gálffy Dénes, Héjj Imre, Neubauer Ferenc, Tankovits János országgyűlési képviselők, Huszár Aladár felsőházi tag, Vétek György polgármester. Az értekezleten Somssich László gróf elnökölt, aki megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy Somogy vármegye a magyar hitelszövetkezeti mozgalom legrégebbi hazája. Schandl Károly dr. ny. államtitkár, az OKH alelnök-vezérigazgatója nagyhatású beszédben mutatott rá a hitelszövetkezeti üzlet-rész-tőkék szaporításának és a hitelszövetkezeti hálózat megerősítésének fontosságára. Somogy vármegyében 83 hitelszövetkezet működik, 194 községre kiterjedően, 15.613 taggal, 875.155 pengő befizetett üzlet-rész-tőkével és 791.379 pengő takarékbetét-állománnyal. Tehát még nagy munkát kell végezni a hitelszövetkezeti mozgalom fejlesztése terén, ha régi erőnket el akarjuk érni. Tallián Andor alispán, a vármegye, Hencz Károly a körzeti hitelszövetkezet, vitéz Igmánd Aladár pedig a megyei földbirtokosság legmesszebb menő támogatását ajánlották föl az OKH nemzetmentő munkájához; majd Éhn Kálmán, Tankovits János és Héjj Imre országgyűlési képviselők hangoztatták a hitelszövetkezeti szervezkedés gazdasági és nemzeti jelentőségét. Végül az értekezlet elfogadta Gálos Ferenc határozati javaslatát, amely felhívja a Somogy vármegyei gazdatársadalmat, hogy kövessen el mindent a hitelszövetkezeti üzlet-rész-tőkék és a betétállomány fokozott szaporítására és a hitelszövetkezeti hálózat anyagi megerősítésére.

Műkedvelőknek

színelőadásra, szüreti mulatságra, felvonulásokra, farsangi mulatságokra korhű jelmezeket ajánlok. Rácz Dezső, jelmezkiadó
Budapest, VII., Wesselényi-u. 2. VII., Izabella-u. 27/a. Tel.: József 445-33

Kétszáz ezer ember a katolikus nagygyűlés körmenetén.

Lélekemelő külsőségek között zajlott le a huszadik jubilaris katolikus nagygyűlés és ezzel kapcsolatban rendezett eucharisztikus kongresszus első része. A kongresszuson XI. Pius pápa is képviseltette magát, amennyiben Serédi Jusztinián hercegprímást a „pápa legátusá"-vá nevezte ki.

A mult hét esütörtökjén kezdődött a vallási ünnepek sorozata. A Bazilikába bevonult a hercegprímás, akit a pápát megillető üdvözléssel fogadtak. Ezután felolvasták XI. Pius levelét, amelyben apostoli áldást küldött. A levél felolvasása után Bangha Béla mondott szentbeszédet. Pénteken a hercegprímás főpapi misét mondott és pápai áldást osztott. Az eucharisztikus diszgyűlésen a hercegprímás az Oltáriszentség diadalutjáról beszélt, majd megnyitotta a kongresszust. Mészáros János érseki helytartó és Trikál János prelátus előadása után a tanácskozás véget ért. Ugyanekkor tartottak diszgyűlést a fluközépliskolák és a Kántorszövetség. Szombaton Zichy Gyula gróf kalocsai érsek mondott ünnepi misét. A leányifjuság vigadói gyűlésén Horváth Győző püspök és Mátray Gyula dr. káplán tartottak előadást s beszédet mondott Francsik Rózsi, Ottó Ilona és Werner István dr. pápai kamarás. A budai Vigadóban tartott gyűlésen Zichy Gyula érsek, Kelemen Krizosztóm bencés tanár és Farkas Rózsi tartottak a leányifjuságnak előadást, Tabódy Ilona alapítványi hölgy és Stadler Ida pedig beszédet mondtak. Délután a Vigadóban a férfiak diszgyűlésén Serédi Jusztinián hercegprímás megnyitóját után Pierre Delattre francia jezsuita mondott beszédet, amelyet a „Nem! Nem! Sohát!"-val fejezett be. Marcell Mihály pápai kamarás és Andrassy Kálmán MÁV igazgató beszéde után Huszár Károly a család válságáról beszélt. A gyűlés Somssich József gróf beszédével ért véget. A Katolikus Népszövetség gyűlésén Homonnay Tivadar képviselő, Ernszt Sándor képviselő és Petrovics Gyula képviselő beszéltek. A görög-katolikusok gyűlését Miklóssy István hajdudorogi püspök nyitotta meg. Melles Emil plébános és Illés József egyetemi tanár beszéltek. A görög-katolikusok nagy ünneplésben részesítették a hercegprímást.

A magyar katolikusok nagy seregszemléje a nagygyűlés megnyitása és a felvonulás vasárnap játszódtott le. A Vigadó virággal feldíszített nagyterme zsufolásig megtelt. Ott voltak a püspökök, a többi főpapok és a világi előkelőségek között Scitovszky Béla belügyminiszter is. A hercegprímást éljenzés és taps köszöntötte. Alig foglalt helyet, megjelent a szónoki emelvényen Zichy János gróf, aki a felekezeti béke szükségességéről és a katolikusok türelmességéről beszélt. Utána Orsenigo Cesare pápai nuncius mondott magyarnyelvű beszédet, amelyben többek között így szolt:

— A lelki jótékonykodás manapság már nem elegendő a nagy nyomoruság és kétségbeesések meggyógyítására, a lelki jótékonykodással együtt kell járni a jól megszervezett irgalmasságnak.

Strömmer Viktorin a bencések fennállásának ezernégyszáz-

Miniszterek és politikusok a katolikus nagygyűlés ünnepi körmenetén.

Középen Vass József népjóléti miniszter foglal helyet.

A Magyar Földhitelintézet

Budapest, V., Bálvány-utca 7. szám.

Engedélyez jelzálogkölcsönöket kizárólag földbirtokra, jelenleg 35 éves törlesztésre. A legkisebb felvehető kölcsön 400 dollár (mintegy 2200 pengő). Részletes értesítőt kívánatra postán küld az intézet.

éves jubileumával kapcsolatban ismertette a rend történetét. A rend negyven pápát, kétszázötven patriarchát, kétszázhuszonöt bitorost, ezerhatszáz érseket, negyvennyolcezer püspököt és az égnek hetvenezer szentet adott.

Vass József népjóléti miniszter, kalocsai nagyprépost tartott ezután előadást „Szociálpolitikai áramlatok" címen. Előadásában többek között a következő nagyfontosságú kijelentést tette:

— A termelésnek nem a termelés a célja, nem az, hogy minél több árut termeljünk a munkabérek leszorításával, hanem az a célja — és ezt belekiáltom a magyar közvéleménybe — az, aminek eredete és végrehajtója: az ember. Az államok, kormányok, társadalmak kezdenek ráébredni arra, hogy valami baj van a termelés rendje körül. A termelő munkába beleértékelt magántulajdon, a magántulajdonok eddig sértetlennek hitt és hirdetett elve kénytelen lesz bizonyos módosításokon keresztül menni a lényeg sérelme nélkül, amennyiben köteles lesz hozzásimulni a nagy gondolathoz: ami termelő erő van és ami eredmény van, az kell, hogy elég legyen az összes emberek részére abban a mértékben, amelyet emberi méltóságuk megkövetel. A termelés eredményét úgy kell szabályozni, hogy a termelésben résztvenni tudók, vagy saját hibájukon kívül résztvenni nem tudók ki ne semmiztessenek.

A miniszter beszédét azzal végezte, hogy a háboru nem a népek acélfürdője, de a népek szennyfürdője lett, amelyből az igazság és a népek összetörve kerültek ki az elégedetlenség lázával.

Percekig tartó taps és éljenzés fogadta a hatalmas beszédet. A gyűlés a pápai himnusszal ért véget.

Délután tartották meg a körmenetet, amelyben kétszáz ezer ember vett részt. Oly hatalmas volt a körmenet, hogy a hivatalosan résztvevők elindítása a Bazilikából majd két óra hosszágig tartott. Délután három órától a villanyfénybe gyújtott, lobogódiszbe öltöztetett Vilmos császár-uton és Alkotmány-utcán haladt végig a körmenet a fellobogózott Kossuth Lajos-terre. Cserkészek, leventék, diákfiúk, diákleányok, bajtársi egyesületek, egyházközségek, vidéki küldöttségek beláthatatlan sora vonult fel. Követték ezeket a női és férfi szerzetesrendek tagjai, a világi papság, egyházi méltóságok, zenekarok, honvéd-díszszázad. Arany baldachin alatt, díszőrségtől körülvéve az egri érsek vitte az Oltáriszentséget.

A baldachin után haladt biborosi pompájában a hercegprímás, érseki díszében a nuncius, a katolikus egyházfejedelmek, a kormányzó felesége, a főhercegi családok tagjai, Vass, Scitovszky miniszterek, Wlassics Gyula báró, Zsitvay Tibor a világi előkelőségek élén.

Az országház kupolacsarnokának bejáratánál felállított oltár előtt P. Bangha Béla mondott szentbeszédet a magyar élet tavaszának megteremtéséről, majd a hercegprímás az Oltáriszentséggel áldást adott. A bealkonyodott estében indult vissza a pompázatos körmenet a Bazilikába, ahol ünnepi Te Deum zárta be az ünnepeket.

A „VASÁRNAP"
a falusi gazdák lapja!

Mezőgazdasági munka- verseny a barcsi járásban.

A mezőgazdasági munkások kitűnő eredményeket értek el.

Az ország legdélibb, de legmagyarabb csücskén, a somogyi barcsi járásban a helybeli birtokosság saját kezdeményezéséből programjába vette a mezőgazdasági munka tökéletesítését. A most már második évben megrendezett ilyenemű versenyen a környék valamennyi nagybirtokosa résztvett, a verseny cselekvő részesei pedig: a kispasztók és munkások már hetek óta tartó izgalommal készültek a versenyre. El lehet képzelni, hogy milyen mély hatással van a munkásra az, amikor az ő munkája jut előtérbe, azt ünneplik és amikor látja, hogy az eddig megvetettnek vélt munka milyen méltánylásban, elismerésben részesül. De okulásra is szolgál az ilyen versengés nemcsak a munkásnak, hanem a birtokosnak is. A munkások feltétlenül kutatni fogják, hogy *valamely társuk miatt, milyen fogások alkalmazásával lett első s igyekszenek ezeket a fogásokat már csak azért is elsajátítani, hogy a legközelebbi versenyen ők vigyék el a pálmát.* Az elsőségnek a dicsőségen és jutalomdíjon kívül még jelentős gyakorlati értéke is van, mert *azt a gazdát a cseléd-, illetve munkakönyvbe bevezetni tartoznak és így lényegesen könnyebbé válik a munkához jutás.*

A versenyt a barcsi járás leventéinek „Széchenyi törzse” rendezte mezőgazdasági munkaverseny címen. A versenyszámok a következők voltak:

Szántási verseny, egyes és kettős ekével, külön csoportba osztva a négyes ökör-, könnyű és nehéz lófogatokat.

Barázdahúzási verseny, ökörrrel és lóval, az utóbbi gyepől nélkül is.

Zsákrakodó verseny, 16 darab 75 kg.-os zsáknak kocsira fel- és lerakása.

Szalmarakodás, 8 mázsa szalmának felrakása és lerudalása.

Burgonyaszedés, ötös csoportokkal, ugyanígy tengeritörés.

Ökörhajítás, ügyességi verseny.

Juhász-kutyaterelési és vadász-kutyaverseny.

Az elbírálás nemcsak gyorsaság szerint történt, hanem pontozással, ahol a gyorsaság mellett a munka gazdaságilag fontos egyéb szempontjai is érvényre jutottak.

A verseny színhelye Széchenyi Frigyes grófnak somogytárnócai birtoka volt. A gróf különben egyik kezdeményezője és leglelkesebb híve e versenyeknek, Barcsay Ákos főszolgabíróval és Horváth Dénes ezredessel egyetemben. De nagy lelkesedéssel vettek részt a verseny rendezésében a környék többi birtokosai is, az egész Széchenyi-család, Erdődy Rudolf, Kremsier Mór, a vármórtisztikar és még sokan. A verseny jelentőségét igazolta a megjelent vendégek nagy száma is. Képviseltette magát a földmivelésügyi miniszter, az Országos Mezőgazdasági Kamara, a Mezőgazdasági Üzemi Intézet és a Somogyvármegyei Gazdasági Egyesület, kivonultak a helyi cserkészek, leventék és a környék kisbirtokosai is nagy számmal.

A verseny eredményei a következők voltak: A *zsákrakodó rekord* 2 perc 20 másodperc. Ezt az eredményt gazdaságilag úgy értékelhetjük, ha tudjuk, hogy az ötödik helyezett ideje 3 p. 10 mp. volt, tehát ötven százalékkal több volt. Egésznap munkaidőt véve tekintetbe, ez jelentős teljesítménykülönbség. A *szalmarakodási verseny* eredménye 25 p. 45 mp. volt, míg *100 négyszögöl burgonya kiszedési rekordja* (ötös csoport)

1 óra 35 perc. Itt különösen érdekes volt az, hogy a versenyző csoportok különféle eszközökkel és különféle módon végezték a munkát s idejük csak alig különbözött, mert a negyedik helyezett ideje 1 óra 39 perc volt. A 100 négyszögöl *tengeri szedése* 5 női munkással 22 percig tartott. Látványosságnak is ámulatba ejtő volt végül a *juhász-kutyák versenye*, ahol az öt nevezett közül egy nyolchónapos magyar puli lett a verseny győztese. Egy gulyát terelt át egy hidon és azon át megint vissza, anélkül, hogy a tőle egészen távolálló gazdája csak egy szót is szólt volna hozzá, csupán botjelzésekkel adta a kutyának a parancsokat.

A verseny sikere azt igazolja, hogy ilyenemű versengést több helyen kellene tartani. Reméljük, hogy a leventegyeseletek behatóan foglalkozni fognak e versenyek életrekeltesével.

A Nemzeti Bank 6-ról 7 százalékra emelte a kamatlábat.

A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa múlt heti ülésén egy egész százalékkal: 6-ról 7 százalékra emelte a leszámoló kamatlábat. A főtanács a nemzetközi pénzügyi kamatviszonyaiban beállott lényeges eltolódással magyarázza a rátaemelést. Németországban például elsőrendű bankok 8 százalékot fizetnek márkahitelért. A közöttünk és a nemzetközi pénzügyi között beállott egyenlőtlenség hatása azután abban volt érezhető, hogy a külföldi pénzek, amelyek részben kivitelből folytak be, nem jöttek be az országba, hanem kint maradtak a külföldön. A külföldi tőkét meg az itteni kamatszint éppen nem vonzotta az országba. Ami a mostani rátaemelés hatását a belföldi piacra illeti, valami lényegesebb hatást nem várunk tőle. A hivatalos bankráta egyébként ez idő szerint Ausztriában 6 és fél, Németországban 7, Angliában 4 és fél és Amerikában 5 százalék.

Novemberben traktorkezelői tanfolyam nyílik meg Budapesten.

A földmivelésügyi miniszter a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértően *mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyamok* tartását határozta el és ennek megszervezésével Budapesten az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, lebonyolításával pedig a budapesti M. Kir. Állami Felsőipariskolát bízta meg.

A megbízás szerint ez évben a második mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyam november hó 19-én kezdődik. A tanfolyam célja, hogy az azon résztvevők az okszerű talajmivelés és gépjármű szántás alapvető ismereteinek, valamint a motor, a traktor és a traktorekék szerkezeteinek megelőző ismertetése után a mezőgazdaságban használt traktorok működését, gyakorlati helyes kezelését, üzemi karbantartását és leg gazdaságosabb kihasználását elméleti és gyakorlati oktatás útján megismerhessék. A tanfolyam helye a M. Kir. Állami Felsőipariskola (Budapest, VIII., Népszínház-u. 8. szám., I. em. 44.). *Időtartama* 15 tanítási nap, egésznapos oktatással. Az oktatás előadásokból és gyakorlatból áll. A tanfolyam végeztével a résztvevők vizsgát tehetnek, akik a vizsgát sikerrel kiállították, bizonyítványt nyernek. A tanfolyam hallgatója lehet: minden 18-ik életévét betöltött egyén, aki a traktorok kezelésével, vagy vezetésével kíván foglalkozni, ezek közül is azonban elsősorban figyelembe veendő a *mezőgazdasági traktorok tulajdonosai*, vagy ezek családtagjai, a gazdasági alkalmazottak és esetleg a már eddig is tényleges alkalmazásban álló mezőgazdasági traktorkezelők. A jelentkezések az OMGE titkári hivatalához (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.) intézendők. A jelentkezés alkalmával 15 pengő beiratási és tandíj fizetendő az OMGE pénztárába. Indokolt és méltányos esetben az OMGE egész, illetve fél tandíjmentességet engedélyezhet. *Jelentkezési határidő* november hó 5. Tekintettel arra, hogy a résztvevők száma korlátozva van, felhívjuk a tanfolyamon résztvenni szándékozókat, hogy jelentkezéseiket a tandíjjal együtt mielőbb juttassák el az OMGE titkári hivatalához, mert ha a jelentkezők száma a meghatározott számnál nagyobb lenne, akkor a jelentkezés sorrendje lesz mérvadó.

A FRIEDLER-féle szabadalmazott

GAMMA

hajnövesztő

egyszersmind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legtokéletesebb gyógyszere.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva!

Kapható minden gyógyszertárban és drogériában, valamint FRIEDLER LABORÁTORIUMBAN, VII., Murányi-u. 46.

Telefon: József 464-71.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Bethlen István gróf miniszterelnök átvette hivatalát.

Bethlen István gróf miniszterelnök október hó 2-án kéthónapos szabadsága után a fővárosba érkezett és nyomban átvette hivatalának vezetését Vass József helyettes miniszterelnöktől. A miniszterelnök ezután sorra fogadta a kormány tagjait, akik a tárcájuk keretébe tartozó kérdésekről tájékoztatták a kormányelnököt. Fogadta Bethlen István gróf Zsitvay Tibort, a képviselőház elnökét is, akivel a közeljövőben összeülő parlament munkarendjét tárgyalta le, majd Almásy Lászlót, az Egységespárt ügyvezető alelnökét, aki a párttal összefüggő ügyekről és a nagykanizsai választásról tájékoztatta a miniszterelnököt.

Bethlen István gróf miniszterelnök különben az Egységespárt összességét is tájékoztatni kívánja az időszerű politikai kérdésekről, éppen ezért október hó 17-én, délután hat órára pártértekezletet hívtak össze.

Mayer és Bud miniszterek külföldi tanulmányutra indultak.

Mayer János földmivelésügyi és Bud János gazdasági miniszter a földmivelésügyi minisztérium néhány főtisztviselőjének kíséretében az elmúlt héten külföldi tanulmányutra indult. Utjuk célja az, hogy a magyar bor és gabona külföldi értékesítésének kérdését tanulmányozzák és új piacokat teremtsenek e két fontos kiviteli cikkünk számára.

Mayer János földmivelésügyi minisztert távolléte alatt Scitovszky Béla dr. belügyminiszter helyettesíti.

Az Egységespárt tagjai sürgetik a kisipari hitel megoldását.

Az Egységespártnak a kisipari kérdésekkel foglalkozó tagjai az elmúlt héten értekezletet tartottak, amelyen Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszter, valamint Dezeöffy Aurél államtitkár és Jessovits János h. államtitkár is megjelent. Az értekezleten megvitatták, hogy az Egységespárt és annak tagjai miként kapcsolódhatnak bele erőteljesebben a kisiparosságot érintő összes kérdésekbe. Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszter általános tájékoztatót adott ebben a tárgyban. Az értekezlet során a jelenlevő képviselők угyszólván mindannyian felszólaltak s kivétel nélkül a kisipari hitel sürgős megoldásának szükségességére hívták fel a miniszter figyelmét.

Nem emelik többé a lakbéréket.

A kormány tagjai Bethlen István gróf miniszterelnök elnöklésével az elmúlt héten minisztertanácsot tartottak, melyen a házbérek emelkedése és a szabadforgalom ügyében a következő határozatot hozták:

1. A kötött forgalom lakbéréi az 1928. augusztus elsejei 85 százalékban véglegesen megállapítatnak.

2. A háztulajdont terhelő házadó mérsékléséről a pénzügyminiszter a törvényhozás elé megfelelő javaslatot terjeszt.

3. A m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter kormányrendeletet készít a szabadforgalomra való átmenetnek 1929. május 1-től számítandó és a rendeletben megállapítandó tartamának szabályozására.

4. A köztisztviselők és egyéb állami alkalmazottak számára rendeletileg már kiutalt 95 százalékos lakbérék változatlanul érvényben maradnak.

A pénzügyminiszter hajlandó támogatást nyújtani a bortermelés érdekében.

Az elmúlt héten a borfogyasztási adó és borkivitel ügyében nagyobb képviselői küldöttség kereste fel Wekerle Sándor pénzügyminisztert. A küldöttség tagjai azt

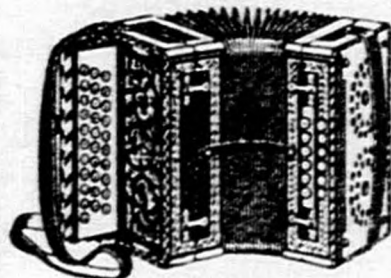
POMPÁS HANGSZEREK

Közvetlenül Európa legnagyobb szétküldésétől.

Tájékoztató árak:

Hegedük . . . már P 7.90-től
Harmonikák . . . már P 7.80-tól
Citerák . . . már P 11.80-tól
Klarinétok . . . már P 14.95-től
Mandolinok . . . már P 15.20-tól
Gramofonok . . . már P 29.50-től

60 oldalas új diszfőárjegyzékünk ingyen!

MEINEL és HEROLD

HANGSZER-,
BESZÉLŐGÉP- ÉS HARMONIKAGYÁR

Budapest, IX/462. Üllői-ut 19. sz.

hangoztatták a miniszter előtt, hogy a kormánynak feltétlenül a bortermelés segítségére kell sietnie, mert a borfogyasztási adó igen erősen sújtja a szőlősgazdákat, továbbá a borkivitel kérdésében is segítségre szorulnak. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy nagy megértéssel foglalkozik a bortermelés ügyével és nagy súlyt helyez arra, hogy külkereskedelmi mérlegünk javítása miatt borkivitelünk erősebb legyen. Ezen a téren a kormány bizonyos támogatást is hajlandó nyújtani.

A miniszterelnök Nagycenken és Sopronban

Október hó 13-án Bethlen István gróf miniszterelnök Nagycenkre utazik, ahol ünnepség keretében veszi át Nagycenk község diszpolgári oklevelét. A miniszterelnök október 14-én Sopronba utazik, ahol aznap avatják fel a soproni hűségkaput, amely a népszavazás emlékét örökíti meg. A hűségkapu felavatásán a kormány több tagja is részt vesz.

Káger József beszámolója.

Szeptember hó 30-án tartotta meg beszámolóját Abaujszántón Káger József pápai prelátus, országgyűlési képviselő, az Egységespárt kisgazdacsoportjának tagja. A népgyűlésen megjelent sokorópátkai Szabó István volt kisgazdaminiszter, Meskó Zoltán volt belügyi államtitkár, Krudy Ferenc volt főispán, Fekete Lajos és Krisztián Imre országgyűlési képviselő, továbbá Széll József főispán, Szentimrey Pál alispán és még többen.

Káger József részletesen beszámolt az összes időszerű kül- és belpolitikai kérdésekről és hosszasan foglalkozott a kormánynak ismeretes intézkedéseivel, melyeket legutóbb a mezőgazdaság érdekében hozott. Utána sokorópátkai Szabó István szólalt fel és hangsúlyozta, hogy a

Dunakeszi leányok a katolikus nagygyűlés ünnepi körmenetén.

kisgazdáknak semmi okuk sincs arra, hogy támogatásukat megvonják a Bethlen-kormánytól, melynél már jelentős eredményeket értek el. Összefogásra, tömörülésre hívta fel az egybegyülteket. *Meskó Zoltán* a Tokaj-hegyaljai borvidék égető kérdéseit tette szóvá és rámutatott arra, hogy csak a *borfogyasztási adó eltörlésével lehet segíteni a termelő gazdákon*, mert ezzel a belső fogyasztást fel lehet emelni. Ez nemcsak a szőlőbirtokosok érdeke, hanem a sokezernyi munkásé is, kik Tokaj-Hegyalján keresik a kenyerüket.

A választóközönség szeretetteljes ünneplésben részesítette képviselőjét.

A nagykanizsai választás.

Nagykanizsán október hó 5-én nyújtották be az ajánlási iveket. *Bazsó József* egységespárti jelölt kétezerhat-száz, *Kállay Tibor* pedig több, mint *háromezer* aláírást szerzett. Az ivek felülvizsgálása több napot vett igénybe, úgy, hogy a választási biztos csak október hó 6-án hirdette ki az eredményt, mely szerint mindkét jelölt ajánlási ívét elfogadta. A választási harc mindkét jelölt részéről teljes erővel folyik.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A magyar kisebbségek sorsa egy párisi kongresszuson.

Párisban mostanában zajlott le a demokratikus békeszövetség nemzetközi kongresszusa, amelyen jelentékeny szerepet játszott a *megszállott területek magyarságának helyzete is*. A *bánáti* magyar kisebbséget *Nagy Iván dr.*, a *Felvidék* magyarságát *Ölvedy László dr.* képviselte, akik mindketten behatóan ismertették a magyar kisebbségek sérelmeit, szenvedéseit, elnyomatásukat és rámutattak a megszállók magyarellenes propagandájának hamis, megtévesztő adataira. A világ hatalmasainak — mondotta *Ölvedy dr.* — *számolniuk kell az új nagyhatalommal: a negyvenmillió elégedetlen kisebbségek nagyhatalmával*. A nagyhatalú beszéd után a kongresszus főtitkára felolvasta a szövetség alapokmányát, amely a *kisebbségi jogok tiszteletben tartásáért folytatandó harcot és a békeszerződések hibáinak kiküszöbölését tűzi ki célul*.

A horvátok nem tárgyalnak a szerbekkel.

Pribicevics Szvetozár, a horvát ellenzék vezére, megcáfolta azokat a híreket, amelyek a szerb-horvát tárgyalások közeli megindításáról szólnak. A horvát földmivesszéspárt nem tárgyal addig, amíg a mai kormány és parlament fennáll.

Ausztria rettegett napja.

Az osztrák nemzeti érzelmű polgárság október hó 7-ére, *Bécsujhely* városába nagygyűlést hirdetett és a gyűléssel kapcsolatban a nemzeti érzésű szervezetek, az ugynevezett *Heimwehr*, felvonulást tervezett. Erre a szociáldemokraták ugyancsak *Bécsujhelyre* és ugyanarra a napra szintén kongresszust és vörös érzelmű alakulataiknak, az ugynevezett *Schutzbundnak*, felvonulását határozták el. A hatóságok a szociáldemokraták gyűlését és felvonulását nem engedélyezték, de később — a szociáldemokraták fenyegető magatartása miatt — a tiltó rendelkezést visszavonták. Mivel azonban féltő volt, hogy a két ellenséges tábor összecsap *Bécsujhely* utcáin és polgárháborúba kergeti az országot, a kormány egész kis hadsereggel, sorkatonasággal, csendőrséggel, gépfegyverekkel, stb. — szállta meg *Bécsujhely* városát és a csapatok parancsnoksága két részre osztotta a város területét. Az egyik részt fenntartották a nemzeti érzésű polgárság számára, a másik rész a szociáldemokratáknak jutott. A két városrészt, ugynevezett demarkációs vonal választotta el, melyet drótakadályokkal és gépfegyverekkel zártak le. Erre a területre senkisémmel tehetett be a lábát. A hatóságok

intézkedéseinek meg is lett a foganata, mert a két, körülbelül ötvenezer főnyi ellenséges tábor gyűlése, fel- és elvonulása minden rendzavarás nélkül zajlott le, dacára annak, hogy a harmadik csoport: a *kommunisták megpróbálkoztak azzal, hogy zavart keltsenek*. Kísérletük azonban csődöt mondott. Békében telt el tehát október hó 7-ike, melytől hetek óta egész Ausztria rettegett. Ez azonban korántsem jelenti azt, mintha most már a rend korszaka következett volna el Ausztriára. A két tábor továbbra is farkasszemet néz egymással és nem lehet tudni, mikor csap össze.

Országos Leventeverseny.

A leventék országos versengését Budapesten a három napig tartó *céllövőversenyek* nyitották meg, melyeket díjkiosztás és pazar ünnepség követett a szépen kidiszított *Marcibányi* lövőtéren. A díjakat előkelő közönség jelenlétében *Albrecht királyi herceg* osztotta ki a nyerteseknek. Száz szebbnél-szebb igen értékes vándordíj és tiszteletdíj jutott a derék leventéknek osztályrészül.

A céllövőversenyeket *Országos Levente Kerékpárversen* követte. A 60 kilométeres igen nehéz, helyenként rossz utakon lefolyt verseny kitűnő eredményekkel zárult le. A versenyen 88 induló közül 64 futott be. A befutók sorrendje a következő volt:

1. *Szekeres Béla* (Budapest), idő 2 óra, 24 p., 20 mp.
2. *Szenes Károly* (Budapest), 3. *Huszka Dezső* (Budapest),
4. *Fekete Lajos* (Szeged), 5. *Vida II. Mihály* (Budapest),
6. *Drevenka Mihály* (Pestmegye).

A verseny legkiemelkedőbb részére október hó 7-én, vasárnap, került sor. Hatalmas felvonulással kezdődött az ünnepély. A vármegyék és városok csapatai után a főváros tíz kerületének leventéi következtek, előttük diszes ponyyfogat vitte a zászlókat. *Vitéz Mátyas* tábornok buzdító beszédet intézett a leventékhez, azután pillanatok alatt kiürült a *Millennárius* sporttelep porondja s azután egyszerre három helyen *három különböző sportot mutattak be a nagyszerűen betanított és fegyelmezett leventecsapatok*. Az egyik csoport a *birkózás gyakorlatait* hozta a közönség elé, *száz levente tornát mutatott be*. A gyakorlatok precíz véghezvitelért a legnagyobb dicséret illeti őket.

Az egész ünnepély leghatásosabb száma volt a *zenére betanult szabadgyakorlat*. Ezer budapesti levente végezte, egyetlen hiba nélkül.

Az ökölvívó-iskola bemutatása után az atlétikai számok következtek. A legtöbb számban már ismert nevű atléta győzött, de meglepetésekben nem volt hiány. A győztes *Fodor* (Miskolc) szereplése a verseny legnagyobb szenzációja.

A különböző csapatversenyek: tízes súlydobó staféta, uszóverseny nagy izgalmak között folyt le. A leventék lelkesen biztatták versenyző társaikat, a győztes csapatot boldogan fogták körüli, ölelgették, csókolgatták.

Az óriási program a sokezer résztvevő mellett simán, gyorsan, a legnagyobb rendben folyt le. *Az összesített pontversenyben a budapesti X. kerület leventéi győztek*. Második helyen a *pestmegyei leventék végeztek*, harmadik helyen a *ferencvárosi leventék*, a negyedik hely a *szolnokmegyei leventéknek* jutott.

**Varrógép,
kerékpár
és gramofon**

kedvező részletfizetésre kaphatók

Pápai Manó cégnél

Budapest, VI., **Andrássy-ut 29. sz.**

Nagy javítóműhely.

INGYEN**Uj regények****Uj regények****DUMAS MŰVEI**Az eddig megjelent köteteken kívül kiadásunkban **szeptember hónapban** megjelent**Dumas műveinek nagy kiadása**

Elhatároztuk, hogy ezeknek a szép és világhírű regényeknek nagy részét ingyen adjuk, így tehát mindazok akik az alant található szelvényt 10 napon belül a lent feltüntetett címünkre beküldik, ingyen kapják a kiadásunkban megjelent

DUMAS MŰVEINEK

egy teljes 24 kötetes, kb. 4–5000 oldalra terjedő sorozatát.

A francia és a világirodalom legnagyobb elbeszélőjének klasszikus regényei első megjelenésük óta meghódították a világegyetemet. A világ összes nyelveire ültették át őket és milliókra megy olvasóik száma, akik lelkesedéssel lapoznak Dumas varázslatos könyveiben. Még ma sem csökkent e hallatlan mód érdekfeszítően megírt regények igéző hatása, amelyek egyuttal pompás humorral, páratlan képzelőerővel, mesteri elbeszélő művészettel ékesek és ezekkel a tulajdonságokkal minden olvasót lenyűgöznek. A művek szinte beláthatatlan nagyságu, 300 kötetre tehető tömegéből, amely Dumas tollából folyt, azokat a regényeket és elbeszéléseket jelentettük meg, amelyek méltán örök becsületeknek mondhatók.

Kiadóvállalatunk fordító és bírálóbizottságának tagjai is teljes garanciát nyújtanak arra, hogy a fordítások a legteljesebbek és a legtökéletesebbek.

Kiadóvállalatunk fordítói és bírálóbizottságának tagjai is teljes garanciát nyújtanak arra, hogy a fordítások a legteljesebbek és a legtökéletesebbek.

Kiadóvállalatunk fordítói, bírálói a következők; Bajla Mihály, Bonkáló Sándor dr., Csiflay Kálmán, Forró Pál dr., Gellért Hugó, Gyagyovszky Emil, Havas András Károly, Honti Rezső, Karinthy Emilia, Karinthy Frigyes, Kelen Ferenc dr., Lándor Tivadar, Németh Andor, Dobosi Pécsi Mária, Peterdi István, Porzolt Kálmán, Pünkösti Andor, Sebestyén Károly dr., Schöpflin Aladár, Sziklay János dr., Szini Gyula, Sztrokay Kálmán, Trócsányi Zoltán dr., Vécsey Leó.

A művek szép nyomásban, kitűnő fordításban és a szokásos könyvalakban jelentek meg, rengeteg gyönyörű illusztrációval ellátva és csak a hirdetésért és csomagolásért kérünk kötetenként 25 fillérsnyi megtérítést. A szétkül- és négykötetes sorozatonként a tényleges portóköltség megtérítése ellenében történik, avagy portómentesen vehetők át kiadóhivatalunkban abban a sorrendben, amelyben a megrendelések beérkeznek.

Kiadásunk a következő műveket foglalja magában:

„Gróf Monte Cristo“, „A világ ura“ (a Gróf Mont Cristo folytatása), **„A holt kéz“** („A világ ura“ folytatása), **„Húsz év múlva“**, **„Bragebone vicomte“** (a „Húsz év múlva“ folytatása), **„Lamberg Gabriel, avagy a Gályarab története“**

Jelen ajánlatunk csak azokra a szelvényekre vonatkozik, amelyek 10 napon belül beküldetnek:

Christensen és Társa
GUTENBERG

könyvkiadóvállalat

Budapest, IV., Váci-u. 17. félem.

Telefón: Teréz 291—65.

Mindennemű pénzküldemény egyelőre mellőzendő**SZELVÉNY 227**

Alulírott Dumas összes lent hirdetett műveit ingyen kívánja.

Átvételi elismerést és szállítási értesítést kérünk

Név:

Lakhely (ucca) Posta

Külföldi címek az illető állam nyelvén közzendők.

Jól olvasható aláírást kérünk

MEZŐGAZDASÁG

E heti ajándékfüzeteink.

E héten ismét két ajándékfüzetet kapnak a „Vasárnap” előfizetői és példányonként vásárlói. Mind a kettőt elsőrangú szakember írta, mind a kettő olyan kérdésekkel foglalkozik, melyeknek most van a legsürgősebb idejük, mind a kettő megérdemli tehát, hogy olvasóink lelkiismeretes gondossággal át tanulmányozzák utmutatásait.

Az első füzetet Héjjas Endre, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület alelnöke írta,

A méhek jó telelésének előfeltételei

cimmal. Az idei rendkívül mézszegény esztendőben különösen nagyfontosságú, hogy a mezőgazda a méhek áttelelésének feltételeit pontosan ismerje és idejében gondoskodjék azokról az anyagokról, melyek a méhek táplálékául szolgálnak. Ezekről a kérdésekről nyújt tökéletes tájékoztatást a kitűnő könyvecske.

A második füzetet Gerő Zoltán m. kir. kísérletügyi adjunktus írta,

Szüret utáni teendők a szőlőben

cimmal. A szüret utáni tennivalókat — ki jól, ki rosszul — ismerik a szőlősgazdák. E füzet célja azonban az, hogy valamennyi tennivalóval, de különösen azok helyes alkalmazásával megismertesse a szőlőbirtokosokat. Egészen bizonyos, hogy mindazok, akik Gerő Zoltán utbaigazításait pontosan követik, a jövő esztendőben bőségesebben fognak szüretelni.

Tessék tehát mindkét könyvecskét odaadó figyelemmel elolvasni!

A savanyu borok megjavítása.

Írta: S. Pálincás Gyula.

Az ideai nagy szárazság kedvezőtlen volt a szőlőfűrt fejlődésére, mert az éréssel megkéstünk, tehát előreláthatólag gyenge minőségűek, savanyuak lesznek a borok. Ha azután a bőséges esőzésre fellépő rothadás miatt ráadásul korai vagy kényszerszüretről kell megmentenünk a termést, akkor igazán katasztrófális minőségű lesz az ideai évjárat bora.

A tulságosan savanyu borok azonban kellő szakértelemmel egészen jól megjavíthatók, ha a savtartalmat csökkentjük. Nagyon sok gazda irtózik ettől, mert szerinte a savtalanítás folytán kellemetlen mellékíz kap a bor. Ez csak annyiban igaz, hogy a hibásan kezelt, szakértelem nélkül savtalanított bornak valóban különös földes, meszes és kesernyés íze van, ellenben a helyesen savtalanítottak nem. Ott szokták elhibázni a dolgot, hogy a savtalanítást nem előzetes próbák alapján végzik, hanem hara-vakra teszik bele a borba a savtalanító-anyagot. Így azonban nem lehet dolgozni, mert minden bor másként és másként viselkedik. Az egyiknél csak 1 promillével, a másiknál 3 promillével lehet csökkenteni a savtartalmat. Innen származik azután a baj, hogy rendszerint tulságosan savtalanítjuk a bort.

A borok savtalanításának csökkentésére a magyar bortörvény csakis az *iszapolt szénsavas meszet* (kalcium-

karbonát) engedi meg. Ez az anyag beszerezhető a pincegazdasági szaküzletekben, pl. Cifka József (Budapest, V., Vilmos császár-ut 48.), Nagy Ignác (VII., Károlykörút 9.), Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (V., Alkotmány-u. 29.), Lindner Dániel (V., Alkotmány-u. 23.) stb. Fontos azonban, hogy csakis ilyen üzletekből szerezzük be, mert a droguista- és festéküzletben különös szagot kap az iszapolt szénsavas mesz, hiszen mint porszerű anyag nagyon könnyen magábaveszi az illatos szappanok és olajkencék, petróleum stb. szagát és ez a boron is megérzik.

A savtalanítást mindig előzetes próbákkal állapítsuk meg s csak ezek alapján végezzük nagyban.

Ha 1 hl. borba 67 gr. iszapolt szénsavas meszet adunk, akkor az éppen 1 promillével csökkenti a savtartalmat. Rendszerint 3 promillénél többel nem lehet a savat csökkenteni, csak ha a próbák javasolják. De a gazdának nem az a fontos, hogy 1 promille savat mennyi mesz köt le, hanem az, hogy milyen fokú savtompítást bír el a bor. Erre valók a kicsinyben végzett próbák. Tájékoztul közlöm, hogy körülbelül milyen mennyiségű szénsavas mesz kell a különféle borokhoz hl.-ként.:

enyhén savanykás boroknál v. mérsékelt	gyenge mérsékelt	savtalanításra	50 gr.
kifejezetten	erősebb		75 "
erősebben	"		100 "
nagyon savanyu	nagyfokú		125 "
vadsavanyu	igen nagyfokú		150 "
			200 "

A próbákat vagy 1 literes, vagy 10 literes üvegekben, vagy kisebb hordókban hajtjuk végre, aszerint, hogy milyen kis adagokban tudjuk lemérni a szénsavas meszet. Pl. lemérethetünk patikában $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, 1, $1\frac{1}{4}$, $1\frac{1}{2}$, 2 gr.-ot a literes próbákhoz, vagy levélmérlegesen 5, $7\frac{1}{2}$, 10, $12\frac{1}{2}$, 15, 20 gr.-ot a 10 literes próbákhoz, míg a kis hordókhoz már jobb konyhamérlegesen is kimérhetjük a próbaadagokat.

A szénsavas meszet előbb kevés borral péppé jól eldörzsöljük, vagy általán jól elkeverjük s ezt azután a borba töltjük, ahol nagyon jól felkavarjuk. Néhány napi pihenés után megizeljük a próbákat és amelyiknél kellően letompult a savtartalom, annak megfelelően végezzük nagyban a savtalanítást. Ha pl. úgy találjuk, hogy az $1\frac{1}{4}$, vagyis a $12\frac{1}{2}$ gr.-os próba kellően lágy, de meszes, földes, kesernyés íz nem érzik rajta, — akkor a borba hl.-ként 125 gr. iszapolt szénsavas meszet nyugodtan adhatunk bele. Ha azonban ennél többet adnánk, akkor megvolna a baj s az ilyen tulságosan savtalanított bort kezeletlen, savanyu borral kellene házasítani, hogy a meszes, kesernyés íz eltűnjék. Az okszerűen gondolkozó és észszerűen dolgozó pincegazda ilyen hibába nem eshetik, mert előbb mindig kipróbálja kicsinyben.

Szükséges még tudnunk a következőket:

1. *A mustot nem tanácsos savtalanítani abból a célból, hogy lágy bort nyerjünk*, mert az erjedés folyamán olyképen bomlik el a mustban oldva maradt kevés mesz-só, hogy ezáltal a bornak különös mellékíze lesz. Ez az íz nem egyenlő a tulsavtalanított bor ízével. Tehát mindig a bort savtalanítsuk.

2. *Nem tanácsos mindjárt az erjedés után, illetve az egészen fiatal borokat sem savtalanítani*, hanem csakis a néhány hónapos bort, mert közben ugyanis válik még ki borkő, s így kevésbé kell majd később savtalanítani.

3. *A savtalanításkor a gyenge borokat 2—3 hét múlva okvetlenül le kell fejteni az üledékről*, míg az erős borok 1—2 hónapig is rajta maradhatnak.

4. A leggondosabban végzett savtalanításkor is jelentkezik a borokon valamelyes lanyha, bágyadt íz, de ez néhány heti pihenés után magától teljesen eltűnik.

A művelet eléggé egyszerű és olcsó (1 kg. iszapolt szénsavas mesz kb. 50 fillér), kellő szakértelem mellett kiváló eredménnyel használható, tehát nagyon is érdemes a vadsavanyu borokat ily módon megjavítani, mert a gaz-

Kisgazdák! A legolcsóbb törlesztéses kölcsönt folyósítatjuk 35 évre. Bármikor visszafizethető. Kölcsönök már 60 dollártól kezdve kaphatók — csakis földbirtokra. Kötelezőnyelvény, bekebelezési illeték a kölcsönt nem terheli. Félévi **utólagos** kamat és tőketörlesztés. Kimerítő tájékoztató díjmentesen válaszbélyeg ellenében kívánatra küld a

Magyar Kisgazdák Kölcsönirodája,
Budapest, I., Alkotás-u. 34.

dának magának is jobban izlik a bora, ha nem kell össze-
rázkódnia tőle a savanyúsága miatt, viszont vevőre is
könnyebben talál, ha nem rabvállalót kínálhat eladásra.

Az óvantag irtása.

Jablonovszky József, a m. kir. rovertani állomás igaz-
gatója, az óvantag (zsindelytetű, tyukpoloska) irtására
nézve a következőképp vélekedik:

Az óvantag a kullancsfélék családjába tartozik. Első-
sorban baromfiellenség, tyuk, pulyka, liba, kacska és ga-
lamb ellensége. Zsindelytetű, mert a baromfiól tetőjében
(zsindely alatt) tartózkodik, vagy valamely nagyobb re-
pedésben (gerendában, lécben, deszkában), vagy az ólnak
megvastagodott, de már hámló mészkerge alatt él. Ilyen-
kor egyik állat úgy borítja a másikat, mint a tetőn az
egymásra boruló fedőzsindely vagy cserép. Öregje rend-
szerint 5—6 mm. hosszú, 3—4 mm. széles, igen lapos
testű, nyolclábú, tojásdad alakú, sötétbarna. Ha vérrel
teleszivta magát, kissé duzzadt. A fiatalja jóval kisebb,
kölesszem nagyságú; ha tele van vérrel, gömbölydedre
dagadó s szinte fekete, olyan sötét színű. Ezt legjobban
akkor látjuk, ha beleragadt a baromfi testének kevésbé
tollas részébe, ahol olykor napokon át marad, éjjelre és
nappalra is. Az öreg rendszerint csak éjjelre lepi meg a
baromfit, nappal az ól mindenféle repedésébe bujik, an-
nak sötét belsejébe olykor valóságban százszámra rejtőzik
el. Ahol sok van belőle, a baromfi, kivált a gyengébbje,
sokat szenved tőle; egyre gyengül, a nagy vérvesztés
folytán betegeskedik és úgy pusztul, mintha valami vész
érte volna. Kérdés, hogy ez az atka is nem közvetíti-e
és nem terjeszti-e éppen úgy a különféle ragadós baromfi-
betegségeket, mint a többi rokonai, a kullancs-atkák.
Láttam egyszer, hogy egy gazdasszonynak egy reggelre
majdnem negyven darab erős, fiatal libája maradt dög-
lötten a libaólnak; ez megesik sokszor még nagyobb mér-
tékben a tyukokkal.

A zsindelytetűt az ülőlécen, az ól külső-belső falá-
ban, fás-téglás részeiben, azoknak repedéses, hézagos
helyein keressük. Emeljük le az ól falának elváló mész-
rétegét, piszkáljuk ki, vagy ha lehet, szakítsuk le a fás-
részek repedéseit és biztos vagyunk, hogy elrémülünk, ha
meglátjuk, hogy ott milyen elképzelhetetlen nagy szá-
mban szorong az a valóban ocsmány féreg, amelynek nem
árt sem a tél fagyja, sem a nyár melege, de nem árt sem
a kénegéz és semmi más mérge. Nem mese az, hogy a füs-
tölgő kénsavba dobott óvantag csak akkor szűnt meg
élni, amikor ez a marófolvadék teljesen felemésztette a
benne nyugodtan (lustán) meg-megmoccanó állatot.

Ebben az utóbbi körülményben, hogy a folyékony és
a gáznemű mérgek alig ártanak neki, rejlik az oka, hogy
kiirtása és a fertőzött helyiségnek (ólnak) tőle való meg-
szabadítása egyáltalában kívül esik az emberi lehetőség
határán.

Pedig ebből a féregből sok van a kicsi Magyar-
országon, még pedig nemcsak a kiscsász baromfióljában,
hanem az uradalmaknak, kivált az uradalmi tiszteknek
baromfi-ketreceiben. Az oka ennek az, hogy a baromfiól
a gazdaságnak legtöbbnyire legárva, legkevésbé gon-
dozott, rendbentartott helyisége, amely rozogásánál
fogva kitünőnél kitünőbb alkalmat nyújt ennek a vér-
szívó ellenségnek elbuvására és páratlan mértékű elsza-
porodására is.

Nem tudom, hogy vajjon a sok panaszos közül, aki-
nek ezzel az állattal meggyűlt a baja, boldogult-e más-
ként, ha csak nem úgy, hogy a rozoga baromfiólját le-
bontatta, fertőzött fás részeit elégette s új ólat épített
olyan tiszta helyen, amelynek közelében fertőzött tyukól
nem akadt. Az új ól csak téglából, kőből és cementből,
vagy csak cementből épüljön s oly karban legyen állan-
dóan, hogy fala, mennyezete, padlója mindig mentes
legyen még a legkisebb repedéstől is. A tisztaság pedig
uralkodjék benne a legkényesebb módon!

KAPU, KERITÉS

Haidekker Sándor Rt.

Budapest, Üllői-ut 48/27.
Fiumei ut 3.

Nagy baj, hogy az országnak már minden zuga-sarka
meg van verve ezzel a féreggel és hogy azt nemcsak a
tyukszedő, vásárló tyukászok hurcolják szét és azonkívül,
hogy a tyukszállító ketrecek, kosarak is tele vannak vele,
hanem a falnak majdnem minden óla is fertőzött lehet
vele és a kóborló, az Isten őrizetére bízott, csatangoló
baromfi is elviheti azt oda, ahol még nincs. Ugyanez áll
az idegenből vásárolt baromfira is.

A csiperkegomba. A sok élvezhető gomba közül nálunk csak
a csiperke-, a sampiongomba termesztése üzhető jó eredménnyel.
Ebből bármilyen mennyiséget is szállítunk a piacra, az ott,
nagyszerű ize miatt, mindig jól fizető gazdát talál. A földet
nagyon belterjesen megmivelő szomszéd országok városai kör-
nyékén sok család tisztán a kevés befektetést, de aránytalanul
nagy jövedelmet biztosító csiperkegomba termesztéséből él. A
gombát mesterségesen bármely vidéken és időszakban lehet ter-
meszteni. Feltételei az állandó hőmérsékletű, elsötétíthető, vagy
sötét, jól szellőztethető pince, verem, kamara, istálló, földalatti
üreg, felhagyott bánya vagy hasonló hely, ahol a hőmérséklet
14-16 C. fok között legyen. A hőmérséklet lehetőségig állandó
legyen s az eső, talajvíz s a fagy a helyiségbe ne jusson be.
Legtöbbet akkor fizet, ha őszől tavaszig, a fagyok beálltától a
fagyok mulásáig, tehát akkor termesztjük, amikor vadon termő
csiperke a piacra nem juthat. A csiperke az olyan lovak trá-
gyájában tenyészik jól, amelyek igában dolgoznak, emellett jól
vannak tartva s zabot kapnak. A trágyának, amelyben a gomba
fejlődik, szalmamentesnek, 25 C. foknál nem melegebbnek, már
egyneművé összeállottnak, de még nem túlérettnek, csokoládé-
barna színűnek kell lennie. Fontos azonban a kifogástalan, még
le nem termett gombaágyról származó, a gomba földalatti testét
képező úgynevezett „csíra”. Ez akkor jó, ha az általa átnőtt
trágya száraz, ha a szálak fehérek, erősen gombaszagúak, nem
tulvékonyak, zsiros tapintatúak és a trágyát sűrűn keresztül-
kasul hálózta. Ügyelni kell arra is, hogy a csiperkét pusztító
más penészgombák a csiperke ágyában ne forduljanak elő. (H.)

A vetőburgonya szedése. A tavaszra szükséges vetőburgo-
nyát már ősszel, szedéskor válogassuk ki. A csak tavasszal a
veremből történő átválogatás helytelen. Még rosszabb, ha a tél-
ről visszamaradt apró burgonyát vetjük el. Az apró burgonya
javarésze azért apró, mert beteg tőből származik. Ily módon
mindig csak a beteg tőből származó gumó kerülne elvetésre, mely
csoda, hogy egyáltalán terem. A leghelyesebb, ha szedéskor az
olyan fészkek termését, melyek sok, nagy és egészséges gumót
termettek, külön zsákba szedjük. Ezt külön elvermeljük és ta-
vasszal gondosan átválogatjuk. Válogatásnál az apró, beteg és
sérült burgonyákat kiszedjük és csak a teljesen egészséges, kö-
zépnyag és nagy gumókat vetjük el. A válogatásnál tekintettel
vagyunk arra is, hogy a vetőre kiválasztott burgonya egyforma
fajtájú legyen. A sárga husu burgonyában fehér húsunak, vagy
más fajtának nem szabad lenni. (V. Ö.)

Sorba vagy szórva adjuk-e a műtrágyát? Ha földünk elég
buja, nagyobb hatás érhető el sorba műtrágyázással. Sorba mű-
trágyázásnál közvetlenül a csirázó maghoz juttatjuk a trágyát
s így a fiatal, gyenge növények hamar megerősödhetnek. De ha
ezt a sorba adott trágyát a növény feléli és a talaj sovány, ak-
kor nagy lehet a visszaesés. Ebben az esetben jobb, ha a trágyát
az egész talajra egyenletesen kiszórjuk. Sorba legjobb csak a
szuperfoszfátot vetni, mert a többi trágyák javarésze sorba
adva nem hatásos, sőt a csirázás nézőpontjából káros is lehet.
Amíg szuperfoszfátból szórva kat. holdanként 150—200 kg., ad-
dig sorba legfeljebb 60—120 kg. adható. Sűrűbbre vetendő nö-
vények sorszárazásánál 100—120, szélesebb sorszárazásra ve-
tendőknél (répa) 60—80 kg. már elegendő. Kombinált géppel
szuperfoszfátot a buza, rozs, árpa, zab, répa, kender, mák stb.
növények alá adhatunk sorba.

Juliusban 2·3 millió pengő bevételi többlete volt a kincstárnak.

A pénzügyminiszter legutóbbi jelentése részletesen ismerteti az új költségvetési év első hónapjának — júliusnak — bevételeit. Juliusban az előirányzat 57.8 millió pengő bevétellel számolt, viszont a tényleges eredmény 60.1 millió pengő volt. Ez úgy állott elő, hogy a vámjövedék 9 millió pengős hozadéka 1.2 millióval, a tárcabevételek 5.6 millió pengős hozadéka pedig 1.8 millió pengővel haladta felül az előirányzatot. Meghaladta még az előirányzatot a tényleges bevételi eredmény a fogyasztási adóknál 0.8 millióval és az egyenes adóknál is 1 millióval, amennyiben az utóbbinál a számításba vett négy millió pengő helyett ötmillió pengő folyt be. Szembeállítva a júliusi bevételi eredményt a múlt év júliusának 58.5 millió pengőt tevő bevételeivel, látjuk, hogy itt is 1.6 millió pengős többlet mutatkozik. A költségvetés tehát szilárd alapon nyugszik.

Törés után azonnal le kell vágni a kukoricaszárat!

Jövő évi május hó 15-ig fel kell használni a kukoricakórót és csutkát.

Olvasóink köréből számos érdeklődés érkezik hozzánk a kukoricamoly elleni védekezésről kiadott földművelésügyi miniszeri rendelet tárgyában. Szükségesnek tartjuk tehát a rendelet szövegét újból megismertetni olvasóinkkal.

A rendelet szerint minden birtokos köteles a következő kukoricamolyfertőzés megakadályozása végett a kukoricaszárat törés után közvetlenül, a föld színén, a gyökérkorona felett lerágni. Minden birtokos köteles a kukoricamoly telető hernyójának irtása céljából az előző év terméséből származó kukoricának (tengerinek) kóróját, (kukoricaszár) csutkáját, csutkáját, valamint a tengeri tuskót, vagyis a kukorica (tengeri) szárnak a földben maradt részét, továbbá megszáritva eltett csalamádét, círokszárát (círokkóró) és círokszákált minden év május hó 15-ig felhasználni, vagy amennyiben azokat fel nem használta volna, a kukoricamoly pilléje kirepülésének megakadályozására alkalmas módon elraktározni (elvermelni), vagy megsemmisíteni.

Keriés (sövény) készítésére, tetőfedésre vagy a mezőgazdaság körében használatos egyéb építmények (csöszkunyó, kalyiba stb.) létesítésére csakis egy évnél régebbi kukoricaszárat vagy círokkórót szabad felhasználni, tehát e növények anyagát az említett célra felhasználni mindaddig tilos, amíg bennük a kukoricamoly hernyója életképes s így fertőzésre alkalmas állapotban lehet (egy évig). Ha ezekből az anyagokból ily régi készlet nem áll rendelkezésre, pótlásukra nád, gyékény, napraforgó, szalma és más hasonló anyag felhasználása célszerű.

Minden termelő, aki kivételre termel seprőcírkot, köteles ezt az elsőfokú mezőrendőri hatóságnak bejelenteni s tünni, hogy a lábonálló círok és amikor szükséges, a már levágott círok és círokszákált is szakközégek által megvizsgáltassék. Aki a védekezésre vonatkozó rendelkezéseket teljesíteni elmulasztja,

avagy a tilalmakat megszegi, az kihágást követ el s a törvény értelmében negyven pengőig terjedhető pénzbüntetéssel sújtják s azonfelül az elmulasztott munkálatokat mulasztó fél költségére a hatóság fogja elvégeztetni.

Kérjük olvasóinkat, jól jegyezzék meg maguknak a fent közölt rendelkezéseket és szigorúan alkalmazkodjanak hozzá. Ha így tesznek, rendkívül sok kártól és kellemetlenségtől szabadulnak meg.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Tizkilós kalarábé a hódmezővásárhelyi kertészeti kiállításon.

Szeptember hó 30-án, vasárnap nyitották meg ünnepies keretek között Hódmezővásárhelyen a Vigadó nagytermében a hódmezővásárhelyi Zöldségtermelők és Kertészek Egyesületének ezidei bemutató kiállítását, melyen a földművelésügyi miniszter képviseletében Limbacher Károly kertészeti főfelügyelő, Angyal Dezső gazdasági főtanácsos, a kertészeti akadémia nyugalmazott igazgatója, a világhírű pomológus jelentek meg, a Mezőgazdasági Kamara képviseletében Vajda Béla dr., Cicatricis Lajos dr., nyugalmazott főispán, az Ármentesítő Társulat elnöke, Vellich István kertészeti főfelügyelő. Soós István dr., a város polgármestere megnyitó beszédében az egyesület működésének nagy nemzetgazdasági jelentőségét méltatta. Limbacher Károly a földművelésügyi miniszter és az Országos Kertészeti Egyesület nevében mondott üdvözlő szavakat. A kiállításon feltűnést keltettek Koncz István 5—10 kilós kalarábjai. Külön látványossága volt a kiállításnak az ötvenféle gyümölcsöt termelő hullámtéri (mártélyi) szőlőtelep gyűjteménye; a Vidonyi fivérek őszibarack- és mandulacsemetéi; a budaörsi állami mintagyümölcsös nyoleván fajtát tartalmazó gyűjteménye. A kiállítás rendezésének sikere Kamocsay Gábor gazdasági tanácsnok, az egyesület elnökének érdeme.

A lenolaj vánját a kormány ötven százalékkal felemelte.

A magyar növényolaj-gyártás válságos helyzetben van. A helyzetet orvoslandó, a kormány a lenolaj 12 aranykoronás vánját 18-ra növelte. A kormány reméli, hogy a hazai növényolaj-gyártás megerősítése ösztönzően hat majd a hazai lenmagtermelésre, amire annál is inkább van szükség, mert Trianon legjobb lenmagtermelő vidékünkötől, a Délvidéktől megfosztott bennünket.

Gazdanap Gyöngyösön.

Nemcsak Heves vármegye, hanem az egész ország gazdatársadalmának élénk érdeklődése mellett folyt le Gyöngyösön szeptember hó 30-án a Magyar Gazdaszövetségnek a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamarával és a Hevesvármegyei Gazdasági Egyesülettel együttesen rendezett gazdaggyűlése, amelyen Bernát István felsőházi tag elnökölt. A gyűlés Farkas Géza országgyűlési képviselő indítványára elhatározta, hogy a lótenyésztésnek korszerű reformja és a lóexport megszervezése érdekében feliratot intéz a kormányhoz, viszontai Kovács László földbirtokos indítványára pedig kimondotta, hogy mindazoknak a kormányzati teendőknek sürgős foganatosítását kéri, amelyek a terményértékesítés akadályait elhárítani hivatottak. Végül Ivády Béla országgyűlési képviselő nagy érdeklődéssel fogadott előadása után olyan értelmű határozatot hoztak, hogy a szőlőgazdaságok mai válságos helyzetét memorandumban tárják fel az új gazdasági miniszter előtt.

A borfogyasztási adó eltörlését kéri a Pestmegyei Gazdasági Egyesület.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye gazdasági egyesülete Teleki József gróf elnöklésével tartott legutóbbi igazgatóválasztmányi ülésén magáévá tette a ceglédi gazdasági egyesületnek a borfogyasztási adó eltörlése érdekében intézett átiratát és hasonló tartalmu feliratot küldött a pénzügyminiszterhez és a földművelésügyi miniszterhez.

Az Országos Magyar Méhészeti Egyesülettől denaturált cukor kapható.

Az idei szomorú méhészeti esztendő válságba hozta a méhesgazdák legtöbbszörét. Még szerencsés az olyan méhesgazda, akinek az ákából olyan mézszürete volt, hogy a családok téli ételme biztosítva van. Vannak azonban méhészek, akiknek egyáltalán nincs tartalékmezük, ezért kénytelenek drága pénzen mézet vagy cukrot vásárolni, hogy éhező méhesaládjukat téli étellel ellássák. Sajnos, az Országos Magyar Méhészeti Egyesület minden utánjárása mellett sem tudta kivívni, hogy

Kölcsönt óhajtók

fordulhatnak közvetlenül

Agrária Részvénytársasághoz

Budapest, Erzsébet-körút 2. Tel. J. 418-79.

Sürgősen kihelyezünk birtokra, házakra néhány milliárd amortizációs kölcsönt 7½ százalékos típusban készpénzben is. Amerikai bankkölcsönt bekebelezési illetégmentesen kötelezvényre kaphatnak rövidebb vagy hosszabb időre kisbirtokosok is.

Kölcsönt ajánlókat jutalékban részesítünk.

adómentes tiszta kristálycukrot kapjanak a méhészek. Kénytelen tehát az egyesület a tavalyról megmaradt denaturált cukrot szállítani a hozzá fordulónak. A megrendelőlapot az Országos Magyar Méhészeti Egyesülettől kell kérni (Budapest, IX., Üllői-ut 25.). A megkapott megrendelőíven ki kell tölteni, hogy hány kiló cukorra van szükség stb., azután a községi előjárósággal igazoltatni és 50 filléres postabélyeggel együtt az egyesületnek visszaküldeni, ahonnan a *kivánt mennyiségű cukrot különként 1 pengős árban megkapják*. A denaturált cukrot ugyanannyi tiszta vízben (1 kiló cukrot 1 liter vízben), lehetőleg esővízben feloldjuk. Az oldatot óvatosan átszűrjük tiszta edénybe, úgy, hogy a fűrészpor és homok visszamaradjon. Az így megszürt cukoroldatot 20—25 percig forraljuk, a habot leszedjük és hűlni hagyjuk, literenként 1 gramm borkősavat öntünk bele, vagy egy kanál ecetet vagy citromsavat keverjük és langyosan a családoknak adjuk. Egy-egy családnak annyit adjunk, amennyit fel tudnak hordani, eleinte egy féllitert, esetleg kevesebbet, később mind főbbit, amennyit csak fel tudnak hordani. Téli étellel jól lássuk el a családokat, hogy ne éhezzenek és tavaszra éhen ne pusztuljanak.

Tizenegy millió métermázsa tengeri termett.

A földművelésügyi minisztérium legutóbb kiadott vetésjelentése szerint a gabonaneműek cséplését a nagyobb gazdaságok kivételével már mindenütt elvégezték. A szántás és vetés a hosszantartó szárazság miatt rendes időben nem volt megkezdhető, azonban a szeptember hó második felében beállott eső a talajt annyira megpuhította, hogy ezek a munkálatok teljes erővel megindulhattak.

A szemes tengeri fejlődését a nyári nagy szárazság akadályozta és így az mennyiségre és minőségre is gyenge termést adott, mintegy 11 millió mázsát. A burgonya korai fajtáit már felszedték és betakarították, sőt megkezdődött a késői fajták szedése is. Terméshozama gyenge. A cukorrépa szeptember második felében beállott esőzésre tetemesen megjavult. A takarmányrépára a szeptemberi bő esőzés jó hatással volt. A kertiveteményekről általában mondhatjuk, hogy *terméshozamuk gyenge közepes*. A szilvatermés elég bő, az alma- és körtetermés hozama közepes, az őszibarack terméshozama kicsi, a diótermés gyenge. A tartós eső a szőlőbogyók puhulását nagyon elősegítette és ezért egyes szőlősgazdák a szüretet már szeptember hó végén megkezdhatték.

Október 24-én leplezik le Károlyi Sándor gróf emléktábláját.

A szövetkezetek október hó 24-én, szerdán, leplezik le Károlyi Sándor grófnak, a magyar szövetkezeti mozgalom megindítójának az Eszterházy-utca 25. számú lakóházán, a szövetkezeti eszme főhadiszállásán, elhelyezett emléktáblát. Ugyancsak 24-én, délelőtt tíz órakor nyílik meg a Hangya Ceglédi-úti tárházában a Szövetkezetek Országos Áruminta Kiállítása, másnap pedig 25-én, esütörtökön, kongresszusra gyűlnek össze a Hangya Szövetkezet kiküldöttei.

Hazajöttek a németországi csereifjak.

A Magyar Gazdaszövetség ezévi csereakciója révén fél év óta Németországban tartózkodó magyar gazdasíffjak október 2-án délelőtt érkeztek vissza a fővárosba. Tölgyes István dr. m. kir. gazdasági tanácsos, a Magyar Gazdaszövetség titkárának vezetésével. Az ifjak a németországi tanulmányut során egy pár nagyobb gazdaságon kívül megtekintették Berlin, Halle, Drezda és Bécs városát is.

Perenye község földmivesiskolát kap.

A vas megyei Perenye község közelében lévő Fűtelek-pusztát a földművelésügyi minisztérium megvásárolta és azon földmivesiskolát állít fel. Az iskola szervezésével s a mintagazdaság vezetésével a miniszter Seemann Sándor gazdasági tanárt bizta meg.

Jelentékenyen csökkent németországi kivitelünk.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara berlini levelezőjének adatai szerint mezőgazdasági kivitelünk a következőképpen részesedett augusztusban Németország bevitelében: Németország bevitt augusztusban rozsot 262.963 mázsát, amelyből Magyarország szállított 1192 mázsát. Az 1.8 millió mázsa buzakivitelből csak 750 mázsával részesedtünk. A bevitt 112.165 mázsa árpából magyar származású volt 6368 mázsa. Tengerit 1.3 millió mázsát importált Németország. Ebből mi semmit sem szállítottunk. Az 5334 mázsányi szárazbabból, amit augusztusban felvett a német piac, tőlünk származott 1101 mázsa. Legsúlyosabb volt a részesedésünk Németország hagymaszükségletének kielégítésében. A bevitel ugyanis 59.817 mázsa volt, amelyből 31.915 mázsát mi küldtünk. A 203.714 mázsányi ugorkabevitelben

20.054 mázsával, a 68.871 mázsányi friss alma bevitelben 22.419 mázsával, a 43.692 mázsányi barack bevitelben pedig 14.694 mázsával részesedtünk. Tojást csak 6.2 millió darabot tudtunk kivinni, holott a német piac 289.8 millió darabot felvett. A 110.122 mázsát tevő vajbevitelben semmivel sem részesedtünk. A 11.947 mázsányi baromfi-bevitelnél pedig ránk csak 911 mázsa esik. Természetesen zsirt sem exportáltunk Németországba, holott az augusztusi bevitel 62.729 mázsa volt. Ugyanígy nem vettünk részt az 552.335 mázsát tevő burgonyabevitel lebonyolításában sem. A 6176 mázsányi tollbevitelben 1274 mázsával, a kereken 67.000 mázsányi gyapjubevitelben 4100 mázsával és a 25.700 mázsányi lisztbevitelben csak 149 mázsával részesedtünk. Egészen jelentéktelen mennyiséget vittünk a német piacra borból, korpából és heremagvakból. A borkivitelünk például csak 502 mázsa volt, holott Németország 51.942 mázsát importált. Ha ezeket a számadatokat szembeállítjuk a múlt esztendő azonos időszakának adataival, kiderül, hogy csak hagymából tudtuk kivitelünket fokozni, minden más cikkből pedig csökkent.

A kecskeméti szőlősgazdák küldöttsége Prónay államtitkárnál.

A Duna-tiszaközi szőlőtermelők népes küldöttsége kereste fel az elmúlt héten Prónay György báró földművelésügyi államtitkárt. A küldöttségben Solvadkert, Ócsa, Parnafalva, Páhi, Orgovány, Izsák, Kerekegyháza, Fülöpészállás és Csengőd kisgazdái vettek részt. A küldöttséget Buday Dezső országgyűlési képviselő vezette, aki tolmácsolta az államtitkárnak a szőlőtermelő kisgazdáknak azt a kívánságát, hogy a földművelésügyi minisztérium Kecskeméten állítsa fel azt az állami borközpontot, melynek célja, hogy a szőlősgazdákat átsegítse azokon a nehézségeken, amelyek a borkivitel elé tornyosulnak. Prónay államtitkár válaszában kijelentette, hogy nem zárkózik el a kecskeméti óhaja elői, azonban az állami hozzájáruláson kívül az érdekelteknek is hozzá kell járulni a borközpont felállításához. Az állami borközpontot ő szövetkezeti alapon, nem pedig részvénytársasági alapon képzei el. Az azonban nemcsak egyszerű lerakat lesz, hanem belekapcsolódik ebbe az intézménybe az állami szőlőfelügyelők és pincemesterek munkája is, hogy ezzel a magyarországi borkivitelképesség fokozódjék és a termés könnyebben legyen elhelyezhető a külföldi piacokon. Ezután a küldöttség felkereste Herrmann kereskedelmi minisztert, aki előtt a Duna-Tiszaköz vasúti hálózatának kiépítését kérelmezte.

Magy. Kir. Osztálysorsjáték

A főárusítók figyelmeztetik t. üzletfeleiket, hogy csak úgy biztosíthatják részvételüket az új sorsjátékokra, ha a sorsjegyekért járó összeg az előírt **30 fillér** költséggel együtt legkésőbb egy nappal a húzás előtt, tehát most

e hó 20-ika előtt

az illetékes helyekre beérkezik, különben minden igényük megszűnik. Aki azonban bármely oknál fogva a sorsjegyeket nem akarja megtartani, **küldje azonnal vissza** az illetékes helyre, mert a főárusítóknak **kárt okoznak**, ha azokat sürgősen **nem kapják vissza**.

Sorsjegyek a hivatalos árakon

Egész 20 P	Fél 10 P	Negyed 5 P
----------------------	--------------------	----------------------

az árusítóknál kaphatók

Ripka Ferenc budapesti főpolgármester ünneplése.

Balról jobbra: Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszter, Sipőcz Jenő polgármester, Vass József népjóléti miniszter és Ripka Ferenc főpolgármester.

Ripka Ferenc ünneplése. Az elmúlt hét szerdáján ünnepelte a főváros polgársága a Gellért-szállóban ezerteritikes vacsora keretében Ripka Ferenc főpolgármester névnapját. A vacsorán, hol a politikai és társadalmi élet sok kiválósága megjelent, több felköszöntő hangzott el, melyekre Ripka Ferenc hosszabb beszédben válaszolt. Beszéde során összetartásra és szeretetre hívott fel mindenkit, különösen kiemelve azt, hogy a társadalomban végzett bomlasztó munka még nem fejeződött be és még mindig nem éli a nemzet azt a nyugodt, boldog életet, melyet megérdemel.

Frigyes főherceg megajándékozta a Nemzeti Muzéumot. Frigyes királyi herceg és felesége Izabella főhercegnő most ünnepelték házasságuk ötven éves fordulóját. Ebből az alkalomból a királyi herceg a kormányzóhoz intézett levelében ajánlotta fel az országnak a ritka kincseket. Hálájuk jelét akarják kifejezésre juttatni a magyar nemzettel szemben, amely őket a balsorsban is változatlan szeretetében részesítette. A Nemzeti Muzéumnak ajándékozott értékek között szerepel a királyi herceg világhírű éremgyűjteménye, továbbá több ősnymtatvány, XVI. és XVII. századból származó diszmunka, négy régi, gyönyörű csillár és más régi értéktárgy. A kormányzó külön kézirattal köszönte meg az ország nevében a királyi hercegi pár nagyszerű ajándékait és utasította a kultuszminisztert, hogy a műtárgyakat a Nemzeti Muzéumban helyeztesse el.

Gyászünnepségek október 6-án. A társadalom és a magyar ifjuság a hagyományos keretknél is megkapóbb külsőségek között ülte meg az idén a magyar szabadságharc vértanuinak gyászünnepét. Az ünnepség legjelentősebb része az irredenta-szobroknál játszódtott le, amelyeket az ifjuság megkoszorozott. Koszorut helyeztek a Batthyány-örökmécsesre is. Az ünneplők innen a Vigadóba vonultak, ahol Rohringer Sándor műegyetemi tanár mondott ünnepi beszédet. A főváros iskoláiban házi ünnepségek voltak, amelyeken a tanárok és tanítók emlékeztették az ifjuságot a nap jelentőségére.

Ellenőrizni kell a FAKSz kölcsönből épített házaknál az egészségügyi követelményeket. A Falusi Kislakás-építő Szövetkezet értesítette a belügyminisztert, hogy egyes községi előljáróságok a szövetkezet útján kapott hiteltől végzett építkezéseknél nem ellenőrzik annak a rendelkezésnek a betartását, hogy a lakóházakat szilárd anyagból készült alapfalakkal, szigetelő lemezek használatával építsék fel és az egészségügyi követelményeket minden tekintetben tartsák be. A belügyminiszter most utasította a vármegyei törvényhatóságok első tisztviselőjét, hogy a FAKSz kölcsönök felvételeként meghatározott építési követelményeket szigorúan ellenőrizzék.

Buza között.

*Buza között pirosat nyit a pipacs,
Barna legény piros bor mellett vigad,
Borba rejti nagy keserű bánatát:
Máshoz adják a szive választottját.*

*Szőke kislány is ott mulat a bálba,
Utoljára együtt állnak a táncba,
Találkozik a szemük tekintete,
Elbucusznak egymástól egy életre.*

*Kedves rózsám, a tied nem lehetek,
Isten tudja, érted mennyit szenvedek.
Ő látja csak, bocsássa meg bűnömet,
Nem kérdezte szivem, hogy kit szerethet...*

NAGY DEZSŐ (Nagyszokoly.)

Lelepleztek egy kommunista nyomdát. A budapesti rendőrség még augusztusban őrizetbe vette Sebes László és Nemes Dezső magánhivatalnokokat kommunista üzemek miatt. A rendőri nyomozás a két hivatalnok vallomásából kiindulva, csakhamar egy nagyszabású kommunista összeesküvést leplezett le. A detektívek rájöttek arra, hogy a szervezkedés részesei a Munkás-utca 1. számú házban, Popper Sándor kárpitoszegéd lakásán modern nyomdaüzemet állítottak fel moszkvai pénzen s itt gyártják a röpiratokat. A detektívek behatoltak a nyomdába és letartóztatták Poppert, majd Jónisz Béla, Bodai János és Weisz Márton munkásokat, továbbá Ligeti Magda kozmetikusnőt, egy érettségizett leányt. Valamennyiüket előállították a főkapitányságra, ahol beismerő vallomást tettek.

Csongrád vármegye a békerevizióért. Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága Farkas Béla dr. főispán elnöklésével tartott rendes közgyűlésén tárgyalta Veszprém vármegyének a békeszerződés elleni revízióra vonatkozó köriratát. Cicatricis Lajos ny. főispán, felsőházi tag kiemelte, hogy a magyar nemzet soha nem nyugodhatik bele a mai állapotba. Rásonyi-Papp Pál, Csongrád város tisztügyiésze, méltatta a revíziós mozgalom nagy jelentőségét és hálával emlékezett meg Rothermere lordról és Harmsworthról, a magyar ügy angol pártfogóiról. A közgyűlés feliratban üdvözölte Wekerle Sándor pénzügyminisztert és Bud János gazdasági minisztert, Csörgő Károly alispán jelentést tett a vármegyei tisztviselők szombathelyi kongresszusáról is s ezzel kapcsolatban elismeréssel emlékezett meg F. Szabó Géza országgyűlési képviselőről, a Vármegyei Tisztviselők Országos Egyesületének vezetőjéről, aki minden alkalommal a legnagyobb odaadással védi a vármegyei tisztviselők érdekeit.

Elitelték a kivándorlásra csábítókat. Napokig tárgyalta a budapesti törvényszék részint a fővárosban, részint Veszprémben a kivándorlásra csábító Bruckner Józsefnek és társainak ügyét. A vádlottak legnagyobbbrészt dunántuli gazdáknak ígértek utlevelet. Bruckner József kereskedőt kivándorlásra való csábítás és ötvenhat rendbeli csalás büntette miatt két és félévi börtönre, valamint ezer pengő pénzbüntetésre ítélték. Kleva Gizella gépirónót kivándorlásra való csábítás és csalás miatt másfélévi börtönre, Máhig János szabómestert egyévi börtönre, ifju Emesz Györgyöt és Szabó Gyulát tíz-tíz-havi börtönre, Polgár Kálmánét, Kleva Máriát kilen-chavi, Eisinger Ferencet pedig hathavi börtönre ítélték. Csalás vétsége miatt elitelték a bíróság Gaál László volt főszolgabíró is négyhónapi fogházra és még néhány vádlottat sujtottak kisebb fogházbüntetéssel. Három vádlottat, névszerint Hartdegen Istvánt, Vajda Istvánt és Hunkl Lászlónét a törvényszék felmentette.

Amerikában meggyilkoltak egy jómódu magyar asszonyt. Reedling amerikai városban nagy áruháza volt Uszkai Gyulának, aki harminc évvel ezelőtt vándorolt ki a zalamegyei Lendvadedes községből az ujvilágba. Most az a hír érkezett Zalába, hogy Uszkai Gyula feleségét a múlt héten meggyilkolták az áruház melletti lakásban. Az áruház pénzszekrényét a gyilkos kifosztotta. Az amerikai rendőrség letartóztatta Uszkainé mostohafiát a rablógyilkosság gyanúja miatt.

OLVASÓINKHOZ!

Felkérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése 1928 október hó 15-én lejár, hogy a csatolt befizetési lapon az előfizetési díjakat beküldeni szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Egész évre	3 pengő
Félévre	4 pengő
Negyedévre	2 pengő

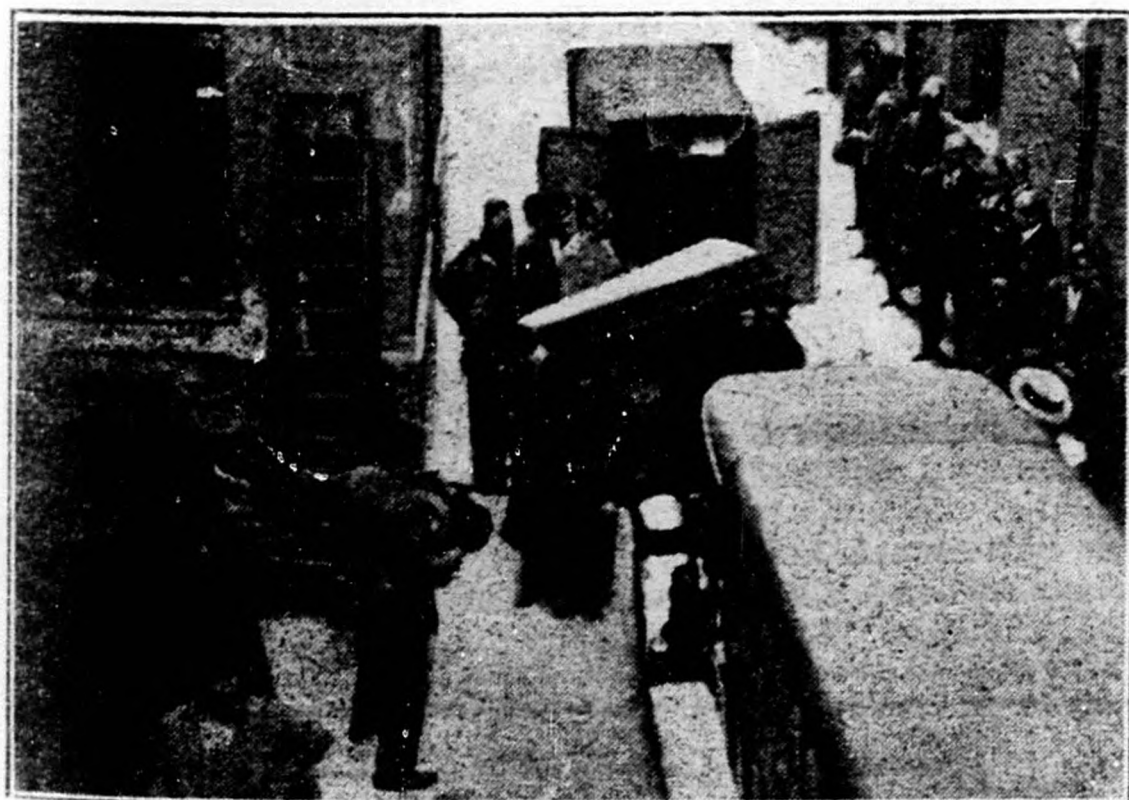
Mutatványszámokat levelezőlapkérésre ingyen küld a
„Vasárnap“ kiadóhivatala
(Budapest, VI. ker., Ó-utca 10.)

A Faluszövetség kiküldöttei a gráci mezőgazdasági kiállításon. Szeptember hó 31-én nyílt meg az osztrák mezőgazdasági intézmények és hatóságok rendezésében a Grác város nyolcszázéves fennállásának emlékére rendezett ünnepek keretében a gráci mezőgazdasági kiállítás. A kiállítás megnyitási ünnepein és gyűlésein a Faluszövetség is képviseltette magát, mert meg óhajtott ismerni egyrészt a kiállítások külföldön való megrendezésének keresztülvételét, másrészt pedig közelebbi összeköttetést óhajtott felvenni az ausztriai és steierországi mezőgazdasági érdekképviseletekkel. A Faluszövetség részéről a tanulmányuton Nagy Sándor és Balogh Gyula igazgatók és Radnóti István titkár vettek részt. A Faluszövetség kiküldöttei értékes összeköttetéseket szereztek steier és osztrák mezőgazdasági körökkel a tanulmányút során.

Beliczey Géza kitüntetése. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Beliczey Géza felsőházi tag, magyar kir. gazdasági főtanácsosnak, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület alelnökének, a gazdatársadalom érdekében negyedszázadon át kifejtett értékes munkássága elismeréséül a *II. osztályu magyar érdemkeresztet* adományozta.

A vasutasok új hajtókája. A vasuti tisztek gallériáján október első napja óta új hajtókát látnak az utasok. A régi disztinkció mellé felsorakozott a fekete- és lilaszínű bársony hajtóra, amellyel a MÁV külsőleg is megkülönbözteti a maga alkalmazottait. Az újítás szerint egy státusban is háromféle beosztás van a kvalifikáció szerint. A főiskolát, vagy egyetemet végzett tisztviselők, tehát a vasut mérnökei és jogászai feketebársonyhajtókát viselnek piros szegéllyel. Az érettségizett, vagy tisztitanfolyamot végzett vasutasok hajtókája lilabársony piros szegéllyel. Végre a hosszú szolgálatot teljesített segédtisztek a régi pirososztó-hajtókát viselik október 1-e óta.

Betörték a tabi szövetkezetbe. A somogymegyei Tab községben napokon át garázdálkodott egy rablóbanda, amely több gazda pincéjét kifosztotta. A rablók behatoltak a *Tabvidéki Szövetkezet* irodahelyiségbe is, de munkájukban egy arra cirkáló rendőr megzavarta őket, mire elmenekültek. A csendőrség Értény községben elfogta Horvát János cigányt, a banda egyik tagját és bekísérte a kaposvári ügyészség fogházába. A banda többi tagját keresik.

Kép a madridi borzalmas színházégersről.

Koporsók szállítása a katasztrófa színhelyére. A szénre égett holttesteket azonnal koporsóba zárták.

**MINDNYÁJAN CSAK
KAKAS-PASZTÁT
HASZNÁLUNK
MERT KIPRÓBÁLTUK ÉS
LEGJOBBNAK TALÁLTUK**

GYÁRTJA MAGYARORSZÁG LEGREGIBB GYÁRA:
BENES TESTVÉREK
VEGYSZETI GYÁR RT.
GYÓR-BUDAPEST

Bodó János országgyűlési képviselő Deszk község diszpolgára. Bodó János országgyűlési képviselőt Deszk község képviselőtestülete diszpolgárává választotta. A diszpolgári oklevelet szép ünnepség és diszközgyűlés keretében adta át Bodó János képviselőnek a község nevében Kászonyi Richárd dr. főszolgabíró.

A főelvtársak, mint sörreklámok. A „Népszava“ hasábjain egy hirdetés látott napvilágot, amelyen Peyer, Peidl, Kondor és más elvtársak palmaággal a kezükben hajbókolnak a — Bak-sör előtt. Ezért a furesa izü hirdetésért nagyon megnehezítettek az *Alkoholelleses Munkásszövetség* tagjai, akik azt hangoztatják, hogy a szociáldemokrata párt, amelynek egyik fő programpontja az alkoholelleses küzdelem, nem adhatja oda lapját ilyen hirdetésnek, de még kevésbé csinálhatnak reklámot a párt vezetői egy sörgyárnak. Legutóbb az Alkoholelleses Munkásszövetség egyik ülésén, ahol Peyer és más vezető elvtárs is megjelent, olyan élesen megmondották a véleményüket az anti-alkoholisták, hogy *Peyerék otthagyták az ülést.* Az ügy a Szakszervezeti Tanács elé került, amely most a „Népszavá“-ban közölte határozatát, amely szerint az *Alkoholelleses Munkásszövetséggel megszakit minden összeköttetést és megtagad minden közösséget.*

Érthető, hogy oly számosan játszanak a m. kir. osztálysorsjátékban, mert a kisorsolásra kerülő nyeremények nagy számánál fogva valószínű, hogy a várva-várt eredmény nem marad el. Az összes sorsjegyeknek a felét okvetlen kisorsolják, tehát *minden második sorsjegy nyer!* és egyetlenegy sorsjeggyel szerencsés esetben egy fél millió pengő is nyerhető. A jutalom 300.000 pengő, a főnyeremények: 200.000, 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 20.000 pengő stb., stb. összesen több mint 6 millió pengő készpénz. A húzás már október 20-án kezdődik. Sorsjegyek: egész 20 pengő, fél 10 pengő, negyed 5 pengő, nyolcad 2½ pengőért az összes árusítóknál kaphatók.

Mérgezett fánkot evett egy egész család. Szandtner József *petetneki* gazda ez év februárjában öccsével fánkot evett és hirtelen rosszul lett. Vele együtt ettek a fánkból felesége és gyermeke, akik ugyancsak mérgezési tünetek között megbetegedtek. Az asszonyt és a gyermeket a gyors orvosi beavatkozás megmentette. Szandtner József azonban néhány nap mulva meghalt. Halálos ágyán tett vallomásából, valamint a boncolás eredményéből megállapították, hogy Szandtner Józsefet a fánk lisztjébe kevert *arzénal mérgezték meg.* Az ügyészség vádat emelt az elhunyt gazda öccse Szandtner György ellen, akit azonban a bíróság most felmentett.

Vasvillával rontott a jegyzőre. Kiss Antal balatonkiliti segédjegyző végrehajtást akart foganatosítani a jádi szőlőhegyen Balog Jánosnál, a gazda azonban *vasvillával támadott a jegyzőre és halállal fenyegette.* A támadót a szomszédok fékezték meg és a kaposvári ügyészség *megindította ellene az eljárást.*

Kép a madridi borzalmas színházégersről.

Az áldozatok hozzátartozóinak egyik csoportja a temetési menetben.

Tömeges husmérgezés a disznósajttól. Törökbálint községben hetek óta vizsgálat folyik *tömeges husmérgezés* ügyében, amelynek halálos áldozata is volt. Braun József hentes üzletében ugyanis egy szombati napon igen sokan vásároltak disznósajtot, amitől *hatvanhárom husmérgezést* kaptak. Az egyik beteg, Hollósi József napszámos néhány napi szenvedés után belehalt a mérgezésbe. A vizsgálat annak megállapítására irányult, hogy az a disznósajt, amelytől a megbetegedettek vásároltak, romlott husból készült-e vagy pedig a melegben romlott meg. Ezt a kérdést Hollósi holttestének felboncolása és a szakszerű bakteriológiai vizsgálat fogja eldönteni. Braun József harminc éve olytatja iparát Törökbálinton, jómódu ember, mindenki megbízhatónak ismeri őt s kizártnak tartják, hogy romlott husból készítette volna a sajtot.

Gamma, orvosok által elismert hajnövesztő szer, egyszerűsmind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legtokéletesebb gyógyszere; továbbá a „Gamma“ hajszappan teljesen feleslegessé tesz minden más hajmosó használatát, mert általa a fejbőr teljesen megszabadul a felrakódott idegen anyagoktól. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában. Gyártja: Friedler Laboratorium, Budapest, Murányi-utca 46.

Vérhasjárvány Zalamegyében. Zalavármegye egyes községeiben vérhasjárvány dul, melynek már tizenkét halálos áldozata is van. A járvány főfészkei *Pola* és *Becs hely* községek. A hatóságok mindent megtettek, hogy a betegség elterjedésének útját elvágják s ezért különös intézkedésekhez folyamodtak. Így a megfertőzött községek családjait sorra járják az orvosok és ahol a vérhas fellépett, ott *oltással kezelik a betegeket*. A megtámadott községekből csak hatósági engedéllyel lehet élelmiszert a piacra vinni. A községek határában hatósági közegek ügyelnek a rendeletek betartására.

Lelőtte az öccsét a borospincében. Véres dráma játszódott le a pestmegyei *Szöd* községben. *Volentics* Mihály birtokos szüreti mulatságot rendezett a szőlejében. A mulatságon több vendéggel együtt a gazda bátyja, *Volentics* Mátyás is megjelent. Éjjel borozgatott a társaság, amikor a vendéglátó birtokos kérte a bátyját, hogy hozzon fel a pincéből bort. *Volentics* Mátyás rászólt az öccsére, hogy ne őt küldözgesse, hanem menjen maga s ezen összeszólalkoztak. Veszekedve mentek le együtt a pincébe, ahol véres tragédia játszódott le. *Volentics* Mátyás agyonlőtte az öccsét. Amikor a vendégek a pincébe értek, *Volentics* Mihály véresen elnyulva hevert a földön. A merénylet letartóztatták.

Országszerte keresnek egy cirkuszigazgatót. *Könyöt* Sándor cirkuszigazgató és felesége, született *Kolkó* Jolán ellen a törvényszék elfogató parancsot bocsátott ki, mert azzal gyanúsítják őket, hogy *alkalmazottaiktól óvadékot vettek fel és az összegeket elikkasztották*. Ismeretes, hogy *Könyöt* cirkuszvállalkozása megbukott, azután különböző vállalatokba kezdett, de sehogysem tudtak zöldágra vergődni. Miután az alkalmazottak óvadékát elköltötték és azt visszatéríteni már nem tudták, eltűntek a fővárosból.

Ha szellő volnék...

*Kőszá szelid szellő, ha beszélni tudnál,
Szerelmes szivekről be sokat mondhatnál.
Hiszen e világot mindennütt bejárod
S mindenütt teremnek szerelmes párok.
Ó, hogy mért nem lehet szellő én belőlem,
Mindig kísérnék, gyönyörű kedvesem.
Este a párnádat lágyan simogatnám,
Szép piros orcádat körülcsókolgatnám.
Éjjel ágyad mellett vigyáznék álmodra,
Reggel felébrednél forró csókjaimra.*

LEVENTE (Biharderecske)

A dunakilitiek nagy ünneplésben részesítették a hercegprimást. *Dunakilitin*, ahol a bibornok-hercegprimás szombaton fejezte be bérmautóját, a község népe olyan ünneplésben részesítette az egyházfejedelmet, amely minden szónál ékeesebben bizonyította a község, sőt a vármegye népének szeretetét, ragaszkodását és hódolatát. Amikor ugyanis délután a hercegprimás távozni készült a községből autóján, a hívek százai vették körül és mivel régi szokás szerint a lovakat nem foghatták ki a bibornok kocsiából, *nekitámaszkodtak az autónak és azt úgy tolták ki a falu végéig.*

Agyonverte az apját a termés miatt. *Juhász* Antal kisteleki gazdálkodó összeveszett fiával, *Juhász* Jánossal az idei termés fölött való osztozkodásnál. A vita verekedéssé fajult, amelynek során *Juhász* János *kövel addig ütötte édesapja fejét, míg az öreg ki nem szenvedett*. A gyilkos fiu jelentkezett a kisteleki csendőrségen, ahol letartóztatták.

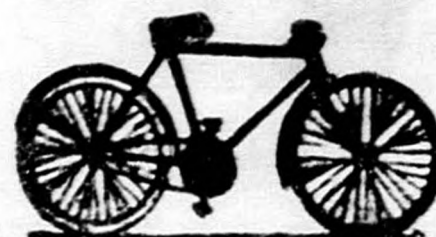
A megvadult csimpánz összekarmolt egy kislányt. A budapesti Royal Orfeum októberi műsorában betanított majmok is szerepelnek, köztük egy óriási csimpánz. A majomszállítmány az elmúlt héten érkezett a Royal Orfeum udvarára, ahol óriási tömeg vette körül a ketreceket. A torzonborz fenevad barátságosan nyujtogatta a kezét egy ideig a nézők felé, később azonban a nagy tömegtől megzavarodott és az előtte álló három és fél esztendő *Kenéz* Jolánka felé ugrott, *karmait a kisgyermek husába vágta, úgy, hogy a szerencsétlen kisleányka eszméletlenül esett össze a földön*. A megvadult csimpánz tovább is dühöngött, míg az ügyeletes rendőr kardlappal rá nem vágott, *akkor aztán riadtan menekült vissza ketrecébe*.

Mesterséges élet a kutya levágott fejében. *Brukhamienko* és *Csecsulin* moszkvai állatorvosoknak hosszas kísérletezés eredményeképpen *sikerült kutyák levágott fejében, e célra létesített elektromos készülék segítségével, mesterséges vérkeringést fenntartani*. Ennek következtében a levágott fejekben *mintegy hat órán keresztül az élet kétségbevonhatatlan jelei mutatkoztak*.

Egy amerikai asszony halálos autóbalesete Kondoroson. Halálos kimenetelű gépkocsiszerencsétlenség történt Kondoros határában. *Hermann* Kata gazdag amerikai asszony *Berger* Imre budapesti ügynök társaságában gépkocsin haladt az országúton. Az autó nekiszaladt egy fának s az utasok kizuhantak. *Az amerikai asszony meghalt, utitársa súlyosan megsérült*.

Tizenkét évi fegyházra ítélték a feleséggyilkos szegedi péksegédet. A napokban tárgyalta a szegedi törvényszék *Bocsin* Vojin szegedi péksegéd bűnyűjét, aki július 18-án állati kegyetlenséggel verte agyon a feleségét. Tizennégy baltacsapással oltotta ki a szerencsétlen asszony életét, aki éjt nappallá téve, dolgozott, hogy eltarthassa a családot részeges és dologkerülő férje helyett. A bíróság a gyilkost *tizenkét évi fegyházra ítélte*.

Patkányok, egerek és mezei egerek irtására a legjobban ajánlható a „Ratinol“ irtóanyag, amely fertőző betegséget plántál az illető állatfaj közé és gyökeresen kiirtja. Más állatra vagy emberre nem ártalmas. Ugyanitt beszerezhető sváb, ruszn, csótányirtószerek is. Póstaszétküldési hely Ratinol Laboratórium. Budapest VII., Murányi-utca 36.

A MÁV. és a csendőrség hiv. szállítója

Világhírű *The Whitwort* kerékpárok kísérletre, varrógépek, gyermekkocsik gyári árban. Speciális javítóműhely. Kerékpár alkatrészek: friss külsők P 6.80-tól, belsők P 2.10-től, lánc P 3.60, pedál P 3.20-tól stb. Képes árjegyzék 800 képpel ingyen.

Láng Imre műszerész-mester, Budapest, VI. Teréz körút 3. szám. (saroküzlet).

TRÉFÁK

A kis találékony.

— Anyukám, keztyűt huzzak, vagy megmossam a kezemet?

(Beküldte Tóth Boldizsár Tiszakaradról).

Öngyilkossági terv.

Az öngyilkosjelölt legjobb barátjának így ír:

„Barátom, irtózatossá lettem. Ha a holnapi napig nem szerzel nekem ötszáz pengőt, nem látok többé élve. Felelőj azonnal, kétségbeesett

Aladároznak.

Utóirat: Eljössz holnapután a kávéházba?

(Beküldte ifj. Kis Bagoly József Botykáról.)

Vendéglőben.

Vendég: Korcsmáros ur, ez a véreshurka már nem friss.

Korcsmáros: Jaj, uram, az az ön hibája, miért nem jött tegnapelőtt?

(Beküldte ifj. Bodri István Szekszárdról.)

Korcsmárból jövet.

— Mondja, kérem, hol lakik Papucsi?

— Hiszen maga az!

— Azt tudom, hogy én vagyok, csak azt nem tudom, hogy hol lakom.

(Beküldte ifj. Oborni Dénes Cserháthalápról.)

Csak a ráadásból kér.

Pereces: Tessék venni friss ropogós perccet, hat fillér az ára, egy a ráadás.

Inas: Micsoda? Egy a ráadás? Akkor adjon nekem csak a ráadásból öt darabot.

(Beküldte Paukovits Emilia Jákról.)

TANÁCSADÓ

Kérdés: Édesapánk 1912-ben meghalt, vagyonát én, két nővérem és két kis hugom örököltük. Hugomnak 2000 koronát tartoztam volna fizetni férjhezmenetelekor. Erre azonban nem került sor, mert hugom 1916 augusztus havában meghalt. Most két nővérem, akik oldalági öröklés címén a 2000 korona egyharmad-egyharmad részét örökölték, ezen összeget pengőértékben perlik. Jogos-e a követelésük? (Penészleki előfizető.) — **Felelet:** A felértékelés iránti per jogalappal bír, viszont teljes valorizációt a bíróság nem fog megítélni. 7—800 pengő azon összeg, amelynek fizetésére előreláthatóan kötelezni fogják.

Kérdés: Nagyszüleinket négy év óta tartjuk ketten. Hatan vagyunk testvérek; nagyszüleinknek oly csekély vagyonuk van, hogy belőle a négyévi tartás és a temetkezési költség sem kerül ki. Követelhet-e köteles részt a többi négy unoka, aki a tartáshoz nem járult hozzá? (Ifj. B. I., Szekszárd.) — **Felelet:** Jogszabály az, hogy kötelesrészét mindegyik kötelesrészre jogosított követelheti. A temetkezési költség a hagyatékot csökkenti. A tartás ellenértékét, mint hagyatéki követelést kell érvényesíteni. Szükséges azonban, hogy ezen követelés fennállására vonatkozólag bizonyítékok is legyenek (tartási szerződés), mert különben a hagyatékkal szemben ezen tartási költségeket érvényesíteni nem lehet, mert vélelem forog fenn abban a tekintetben, hogy közeli rokonok között az eltartás ingyenes, vagyis azért ellenszolgáltatás nem jár.

Kérdés: 1. Tanyán lakom. Házam mellett lapos legelő terület. Köteles vagyok-e a környékező három szomszéd földjén összegyűlő vizet a földemre eresztetni, mert nincsen lefolyása a víznek? 2. Árkot hánytam a mesgyén úgy, hogy 40—50 centiméter távolságra maradtam el a mesgyétől. Szomszédom ezért perelni akar, mit tegyek? (S. I., Ceglédbercel.) — **Felelet:** 1. Nem. 2. Semmi bántódása nem lehet. Ha a szomszéd perelni akarja, az az ő baja lesz, nem az öné.

Kérdés: 1927. év februárjában földet béreltem, a föld bérét aranykoronában állapítottuk meg. Azóta, tudomásom szerint az aranykorona olcsóbbodott, van-e jogom tehát ilyen módon kevesebbet fizetni, mint amennyit a kikötés alkalmával az aranykorona ért? (M. F., Debrecen.) — **Felelet:** Ha a szerződésben kifejezetten aranykoronában állapították meg a föld bérét, úgy egészen természetes, hogy ön aranykoronában tartozik fizetni. Ha drágul az aranykorona, akkor tehát többet, ha olcsóbbodik, kevesebbet kell fizetnie. Az aranykorona árfolyamát bármelyik napilap tőzsdei rovata közli.

Kérdés: 1. Folyamőr szeretnék lenni, de csak öt elemi iskolai osztályt végeztem és október hó 15-én leszek 17 éves, felvesznek-e? 2. Milyen bizonyítvány szükséges a felvételhez? 3. Meddig tart a próbaszolgálat? 4. Milyen messzire van Gyoma Budapesttől? (H. A., Kondorostanya.) — **Felelet:** 1. Egyik sem akadály. Különös iskolai végzettséget nem kívánnak. Ha testileg fejlett és a felvétel alkalmával betölti a tizenhetedik életévét, úgy szülői engedéllyel felveszik. 2. Már sokszor közöltük, miért nem kíséri figyelemmel lapunk „Tanácsadó” rovatát? Születési, iskolai, erkölcsi és politikai megbízhatósági bizonyítvány és szülői beleegyezés. 3. Hat hétig. 4. Légvonalban körülbelül 150 kilométerre.

Kérdés: 1. Kétezer korona saját jegyzésű hadikölcsönöm van, mikor kapom meg már valorizáltan a hadikölcsön összegét? 2. Tehenem gyenge tejet adott és a felülvizsgálat alkalmával megbüntettek negyvenhat pengőre. Én a tejet nem hamisítottam; jogos volt-e ezért a büntetés? (319. számú előfizető.) — **Felelet:** 1. Az ötezer koronán aluli hadikölcsönöket ezidőszerint nem részesítik az ugynevezett karitativ segélyezésben, így várnia kell arra, amikor a kérdést teljesen rendezik. 2. Ha hamisítás címén büntették meg és ön bebizonyíthatóan nem hamisított, úgy okvetlenül meg kell felelőznie a büntetést.

Kérdés: Uradalmi erdőt vettem több társammal együtt. Szomszédaim kivágták az erdejüket, én azonban nem, mert szükségem van az erdőre. Kérhetnek-e kártérítést a szomszédok emiatt? (B. I., Gétye.) — **Felelet:** Nem ismerjük a vételi szerződést s így nem tudjuk, vajjon kötelezte-e magát az erdő kivágására? Ha a szerződésben nincsen említés az erdő kötelező ki-termeléséről, vagy teljes kivágásáról, úgy semmiesetre sem követelhetik, hogy kivágja erdejét.

Kérdés: 1. Napszámomban dolgoztam egy évvel ezelőtt, azonban a bért még eddig nem kaptam meg. Az illetőnek nincsen vagyona és azzal hiteget, hogy akkor fizet, ha pénze lesz. Pe-

Erő és egészség

— ha megvannak is — ápolásra szorulnak! Az izmok tökéletes és egységes kifejlesztése, az egész szervezet megerősítése, az idegrendszer megerősítése és kiegyensúlyozása, a bőr fokozott lélekzése és a vérkeringés felfrissítése: azok a jótékony hatások, amelyeket Ön a valódi

Diana-sósorszesz

használatától bizvást elvárhat.

relhetem-e a hátralékos napszámért? 2. Követelhetek-e kamatot a pénzem után és mennyit? 3. Földemen szuperfoszfátműtrágyát használtam. Az egyik darabon igen szép eredményt értem el a műtrágya használata révén, de volt olyan földdarab, ahol semmit sem használt a szuperfoszfát. Mi lehetett ennek az oka? 4. Hasznos-e istállótrágya közé szalmát szórni és a trágyát öntözéssel érlelni? (K. J., Pálmonostora.) — **Felelet:** 1. Feltétlenül perelheti. Még pedig az illetékes királyi járásbírósnál. Ha azonban semmiféle vagyona, vagy jövedelme nincsen, akkor nem érdemes perelnie, mert a követelést nem tudják behajtani az adóson. 2. Ha perel, ugy a kamat megítélését is kérje. 3. Ha egyik földjén nem érvényesült a szuperfoszfát, annak valószínűleg az az oka, hogy itt nitrogén is hiányzik, mert régen kapott istállótrágyát. Próbáljon meg most egy-egy katasztrális holdra vetés és a szuperfoszfát kiszórása előtt tíz nappal 100 kg. mésznitrogént is elszórni. Így valószínűleg bőven megtérül a műtrágya ára. 4. Az öntözött szalma könnyebben alászántható és a földben hamarabb korhad. Ezért különösen kötött agyagtalajra előnyösnek mondható.

Kérdés: 1. Mikor kell elszórni a csontlisztfoszfát-műtrágyát, ősszel-e vagy tavasszal? 2. Lehet-e nedves időben használni? 3. Milyen műtrágyát kell a tengeri alá adni, hogy bő termést hozzon? (O. A., Kálló.) — **Felelet:** 1. A csontlisztfoszfát őszihez, a vetés előtt, sőt a tavasziak alá is ősszel szántandó alá. 2. Nedves időben nem jó szórni, mert esetleg összezsugorodik. 3. Tengeri alá istállótrágyát kell adni. A műtrágyát ritkán hálálja meg. Megpróbálhat alája katasztrális holdanként 200 kg. szuperfoszfátot, 100 kg. kálisót és 150 kg. mésznitrogént adni.

Kérdés: 1. Milyen gyógymóvénny a piritógyökér és lehet-e valahol értékesíteni? 2. Lehet-e barna agyagföldbe ősszel rózsaburgonyát vetni és ha igen, hogyan vesse, hogy jó termést kapjak? (Ifj. B. J., Szekszárd.) — **Felelet:** 1. A piritógyökér az Alkana tinctoria nevű növény gyökere, melynek festékanyagával olajat, likört festenek és ajakpirosítót készítenek. Ajánlja fel eladásra a Pantodrog rt.-nak (Budapest, V., Visegrádi-utca 8. szám). 2. Céljainak a Lieskő-féle eljárás felel meg a legjobban. Eszerint a földet két ásonyom mélyen meg kell ásítani és a korai rózsát kétszer olyan mélyre kell elültetni, mint tavasszal szokás, majd az elültetett és földdel betakart burgonya fölé szalmás istállótrágyát kell vetni oly vastagon, hogy a fagy a gumókat ne érje. Tavasszal a trágyát el kell szedni a burgonyasorokról. Egy hónappal előbb várható a termés. Ha erősen kötött a talaj, akkor a burgonya nem ad nagy termést.

Kérdés: 1. Olvastam cikküket a szudáni fűről. Én is szeretnék szudáni fűvet termesztetni, hol kaphatok vetőmagot? 2. Cseresznyefáim egyidő óta erősen mézgafolyásosak. Mivel lehetne a mézga képződését megakadályozni? 3. Hogyan lehet árverésbirtokot eladni? (R. J., Zalalövő.) — **Felelet:** 1. Szudáni fű magját Pap Endre gazdasága (Sárszentmiklós, Fejér m.) ad el, míg készlete tart. Ha kifogyott, akkor lapunkra való hivatkozással rendeljen Mauthner Ödön budapesti magkereskedőnél (VII., Rottenbiller-utca 33.), ki Amerikából fog hozatni. Ára kilogrammonként körülbelül 1.50—1.60 pengő. A mosonszentmiklói Wenckheim grófi uradalom is termel szudáni fűmagot, de ezidén még nem ad el, hanem majd csak a jövő esztendőben. 2. A mézgafolyásos helyet körül kell vágni, a rés alját is kitisztogatni s a sebzéseket dendrinrel bekenni, majd alatta a kérget három-négy függélyes metszéssel meghasítani (a fás részéig!). Ősszel a fa koronacsurgójában trágyázni kell! 3. Csakis gyámhatósági engedéllyel.

Kérdés: Szilvapálinkát főztem, sok cefrém maradt, jó-e a cefrét moslékba keverve megetetni disznóval? (Ifj. C. P., Mező-

berény.) — **Felelet:** A szilvapálinka főzése után visszamaradt szilvamoslék etethető sertéssel, de mértékletesen. Sok magot adjunk neki, hogy legyen kedve mindent feltörni. A mag bele igen tápláló anyag. Miután a kifőzött husos rész fanyarizú és hashajtó, feltétlenül izletesebb takarmányok közé keverve (és nem tisztán) etetendő.

Kérdés: Hány kilogramm Rhenania-foszfátot kell elszórni a homok vagy fekete talaj egy katasztrális holdjára és hogyan kell az elszórást végezni? (B. E., Mezőberény.) — **Felelet:** A Rhenania-foszfátból 1 kat. holdra 120 kg.-ot kell számitani. Ősszel kell szétszórni és alászántani.

Kérdés: 1. 1922-ben életbiztosítást kötöttem és a díjat 1915. évig visszamenőben lefizettem. A biztosítás 100.000 koronáról szól és 1930-ban jár le. Milyen összegben kaphatom meg majd a biztosítási összeget? 2. Hol lehet olcsóbb, esetleg használt fényképezőgépet vásárolni? 3. Hol lehet a fényképezést megtanulni? 4. Egy vállalatnál alkalmazásban vagyok. Két iskolás-gyermekem van és a vállalat semmiféle családi pótlékot sem ad; követelhetek-e a gyermekek számára nevelési, vagy családi pótlékot? 5. Hadirokkant vagyok; szememet akarom megvizsgáltatni. Hol vizsgáltnának meg ingyenesen? (K. P., Tolnánémedi.) — **Felelet:** 1. A Gazdák Biztosító Szövetkezetének közlönye szerint a készülő rendelet valószínűen úgy intézkedik, hogy a befizetési időpont alkalmával jegyzett aranykorona-érték 5 százalékat kapja meg, de nem a lejárat alkalmával, hanem a törvény szerint 1935. évben. 2. Irja meg, hogy körülbelül mennyit szán a gépre, akkor ajánlhatunk beszerzési forrást. 3. Magánuton könyvből is megtanulhat, de azért jó, ha valamelyik ismerősét megkéri, hogy egy-két gyakorlati utmutatással szolgáljon. Jó fényképezési könyvek: Hoffmann: A fényképezés utmutatója, ára 4.10 P. Schuller Á.: A fényképezés eljárásai és receptjei, ára 3.60 pengő. 4. A családi pótlékot a magánvállalatok megegyezés szerint adják. Követeléssel nem sokra megy. Próbáljon békés uton családi segítséget kérni. 5. A budapesti Pázmány Péter tudományegyetem szemklinikáin. I. számú: VIII., Mária-utca 39., II. számú: VIII., Szigony-utca 36. szám. Rendelés minden reggel 8 órától 11-ig.

Kérdés: 1927-ben tüzkárbiztosításomat felmondtam s az első évi biztosítási díjat megfizettem, a kötvényt a biztosító-társaságnak visszaküldöttem s a társaság a második évi biztosítási díjat is követeli. Jogos-e ez a követelés? (D. I., Döbröce.)

— **Felelet:** Abban az esetben, ha a biztosítást szabályszerűen felmondta, az első évi biztosítási díjon és tartamengedmény-visszatérítéssel felül egyéb fizetési kötelezettség nem terheli.

Kérdés: 1. Szegényjogon pereltem és a pert megnyertem, tartozom-e ügyvédemet fizetni? 2. Igaz-e, hogy az 1915. évben megszűnt pert csak 1928 október 1-ig lehetett újra megindítani? (K. J., Püvös.)

— **Felelet:** 1. Ha ügyvédje mint hivatalból ki-rendelt pártfogó ügyvéd járt el, díjazást nem követelhet. Ha azonban ügyvédjét nem hivatalból rendelték ki, akkor az ügyvéd követelhet még akkor is, ha ön szegényjogon perelt. 2. A magánjogi igény harminckét év alatt évül el. A valorizálási törvény azonban egyes követelések érvényesítésére külön (3 hónap, 6 hónap és 1 év) határidőket szabott meg.

Kérdés: Leányom Amerikában született. Három esztendővel ezelőtt férjhez ment. Kimehet-e most Amerikába és ha igen, mi az eljárás? (Sz. J., Homoród.)

— **Felelet:** Ha még amerikai állampolgár, úgy minden további eljárás nélkül kimehet. Irjon az amerikai konzulátusnak (Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 16.) és kérjen számára amerikai utlevelet. Az utlevelet a konzulátus tíz dollár díj befizetése ellenében állítja ki. Négy darab fényképet is kell mellékelni a kérvényhez. Az utazási költség körülbelül 140 dollár.

A »SA-KI«
takaréktüzhely-karika

nem törik, nem pattan el. Ha ezt használja, sok tüzelőanyagot spórol meg és nagyban kiméli az edényét is.

Ha egyszer kipróbálta, soha sem használ mást.
Kérje minden szövetkezeti boltban és vasáru-üzletben.

Szabó és Kiss
Budapest, VI., Váci-ut 1. II. 17.

A „Baromfitömő készülék”-kel

egy perc alatt tömhet mindent tengerivel és a fulladás ki van zárva. 20 liba tömésénél 90 óra időt nyer. Kényelmes tömés. Nincs fölfázás, derékfájás és kézkisebezés. Olcsó! Ha egy libát ment meg a fulladástól, az ára megtérült.

Kérje. árjegyzéket.
Cim

**Kugler Sándor,
Makó.**

Gyűjtsünk előfizetőket a „Vasárnap” számára

REJTVÉNYEK

1. Betűrejtvény.

i
Pali
(a=á)

v v
v
v v

(Beküldte ifj. Bodri István Szekszárdról.)

2. Betű- és szórejtvény.

Menyasszony ny
me me
(á=e)

(Beküldte Széchy János Kabáról.)

3. Betű- és szórejtvény.

A A
A A
A A

ü (é=á) **fűzelőanyag**

(Beküldte Nagy Juliska Pálmonostoráról.)

4. Versesrejtvény.

Első két szótagom, hogyha kitalálod,
A fejen hordja sok ember, meglátod.
Utolsó szótagom, úgy él a munkának,
Hisz házakat épít, de ritkán magának,
Leginkább csak másnak.
És ezt a szót megtudod izibe,
Ha látod dolgozni, azt veszi kezébe.
Igy telik neki is, ruhára-kenyérre.

(Beküldte Karli Gyula Solyból.)

5. Szórejtvény.

kutya **Q** **vadász csinálja**

(Beküldte ifj. Tóth János Cserháthalápról.)

6. Szórejtvény.

Gabonafajta **D** **Szülő** **nk**
(a=á) (a=á)

(Beküldte Hajós Terus Fehértől.)

7. Szórejtvény.

lak ny elől megy **é é**
é é

(Beküldte ifj. Németh Imre Bakonyszentkirályról.)

8. Pótlórejtvény.

— erék — agy — óna — s — g
— nkább — smer — ziget — ompás — át

(Beküldte Turupoli Arisztid Kalocsáról.)

9. Névrejtvény.

Gábor, Dezső, Aladár, Nándor, Károly, Sári, Éva, Sámuel, Árpád, Tamás, Rózsi, Örszi.

E nevek kezdőbetűit helyesen összerakva, egy község nevét kapjuk.

(Beküldte Buzás Sándor Ártándról.)

10. Betű- és szórejtvény.

Nem nagy **Q** **N** ^{1/2} **1** **villa** **A**

(Beküldte Török Ferenc Kiskunfélegyházáról.)

11. Betű- és szórejtvény.

Agár **Q** **L** **5** **t**

(Beküldte ifj. Oborni Dénes Cserháthalápról.)

12. Szórejtvény.

Testrészt (-r) testrészt os
(j=g)
Vétel és eladás

(Beküldte Kovács Lajos Belvárdról.)

13. Betű- és szórejtvény.

Az **i** **kicsiny** **Adria** **K** **nem fel** **T T**
D **o** **i**

(Beküldte Tóth S. András Orosházáról.)

14. Szórejtvény.

kedd **T** **1 méter = 1 P**

(Beküldte ifj. Gombos Vince és Zsófi Gáborjáról.)

15. Szórejtvény.

Uralkodó **gyümölcs**

(Beküldte Szücs Ferenc Nagypallról.)

16. Szórejtvény.

Lubickol a égítést globus

(Beküldte Bedő István Vasvárról.)

17. Szórejtvény.

Mindenki **ISTEN** **L Ó**
1

(Beküldte Peták Vilmos Kiskundorozsmáról.)

18. Pontrejtvény.

M . g . o . d . l . a . e . s . e . é . i . r .
g . e . p . o . h . r . n . g . a

(Beküldte Luzzi János Tiszasülyről.)

A rejtvények helyes megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával, a 45-ik számban közöljük.

A 39-ig számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Körülmények.** 2. Szórejtvény: **Rekruta.**
3. Szórejtvény: **Parádé.** 4. Pontrejtvény: **Szorgalom hoz kenye-
ret.** 5. Betű- és szórejtvény: **Magyar, szeresd a magyart!** 6. Szó-
rejtvény: **A rajongók.** 7. Betű- és szórejtvény: **Erköles.** 8. Szó-
rejtvény: **Leventeegyesület.** 9. Szórejtvény: **Ne bánts a ma-
gyart.** 10. Szórejtvény: **Egyensúly.** 11. Szórejtvény: **Referencia.**
12. Névrejtvény: **József.** 13. Betű- és szórejtvény: **Trianon.**
14. Szórejtvény: **Erdőben.** 15. Szórejtvény: **Felsőház.** 16. Betű-
rejtvény: **Regények.** 17. Pontrejtvény: **Lassan járj, tovább érsz.**
18. Szórejtvény: **Árnyékvilág.**

Helyesen megfejtették: Turupoli Arisztid, Buzás Sándor, Güllmann József, Laki János, Paukovics Emília, ifj. Kis Bagoly József, Soltész Rudolf, Bedő István, Török Ferenc, Kis Ágoston, ifj. Borics László, Zilahy Juliska, Tóth S. András, ifj. Horváth József, Hajós Ferenc, ifj. Szántó István, Drávacárdonyi „Hangya”, Cséplő Lajos, Kozics Ili, László Lajos, Nagy Juliska, Debrődi Mariska, Berkes Mariska, ifj. Kis János, Som Mária, id. Béres István, Patkós Sándor, ifj. Bodri István, Peták Vilmos, Gere Piroška, Gachal Annuska, Weszely Mihályné, Szakács Sándor, Brücher József, Karli Gyula, Karli Etel, Pusztai Teruska, ifj. Oborni Dénes, ifj. Németh Imre, Polczer András, Győrei Ferenc, Lipták Ferenc, Hajdu József, Bognár János, Paczek Károly, Somogy Istvánné, Berecz István, Tóth Emília, ifj. Muzsi István, ifj. Máté Antal.

Jutalomkönyvet nyertek: László Lajos (Dees), Paukovics Emília (Ják), Szakács Sándor (Jákó), Paczek Károly (Kunbaja) és Pusztai Teruska (Szák).

A 40-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

Hosszulejratu kölcsönöket

35 éves százsázalékos kifizetés, 8-9 százalékos annuitásu (vagyis kamat és tőketörlesztés együtt), továbbá 35 éves 93 százsázalékos kifizetésű, 8-3 annuitásu **amortizációs dollárkölcsönöket**, konverzióval is, stornodij nélkül, folyósítatt **költségelőleg nélkül** — ingatlanokra

Mezőgazdasági Hitelforgalmi Vállalat

Budapest, V., Lipót-körut 10 (Tulajdonosok: Okányi és Irmeler okleveles gazdák)

Kölcsön budapesti és pestkörnyéki házakra. Beküldendő iratok: hiteles kataszteri birtokiv és hiteles telek-könyvi kivonat. Ezenfelül tanácsot adnak mindenféle gazdasági vonatkozásu ügyben.

A LEVEGŐ KIRÁLYA.

REGÉNY. IRTA: TURCHÁNYI ISTVÁN.

(21. folytatás.)

Pamela csak most vette észre, hogy sűrű erdőben vannak. Köröskörül vastag fák meredtek a magasba, a sűrű bozót minden kilátást elvett szeme elől. Valahonnan fojtó füst csapott az arcába.

— Hol vagyunk? — kérdezte remegve Marytól.

Mary Mond végigsimitotta a homlokát és egészen megtörténen így válaszolt:

— A pokolnál is szörnyűbb helyen . . . a hiénafejű fogságában . . .

Pamela Osborne éppen eleget hallott a hiénafejűről, hogy most az utolsó vércsepp is eltűnjön az arcáról a rémülettől.

— A hiénafejű . . . — dadogta isszonyodva hunyva be szemét s görcsös zokogásra fakadt.

Mary Mond képtelen volt megvigasztalni. Ő maga is teljesen megtörténen meredt maga elé . . .

Hangos zivaj, futó léptek dobogása, ágak recsegése verte fel az erdőt. A hiénafejű emberei egy furcsa maskara megcsodálására gyűltek össze mindenfelől.

A fennsíkrol egy elvadult külsejű alak ballagott le az erdő felé. Puskáját vállára vetve, nyugodt léptekkel bandukolt, csak akkor állt meg, amikor az erdő szélén felállított őrszem lövést tett feléje. Ekkor megtorpant, levette fejről kalapját s megforgatta a szeme előtt, mintha lyukat keresne rajta. Azután öblös hangon az erdő felé ordította:

— Az ördög vigyen el benneteket . . . micsoda fogadtatásban részesítettek?

Már alig husz lépésnyire volt a fáktól, amikor előugrottak a hiénafejű emberei és fegyverüket az idegenre fogva, közrefogták őt.

— Hé! Ki vagy? — kiáltotta feléje az egyik.

Az idegen megállt és csodálkozva rámeredt a kérdezőre.

— Lassabban a hanggal, kölyök! — mordult rá haragosan. — Az olyan tejfelesszáju ifju, minő te is vagy, nagyobb tisztelettel beszélhetne egy öreg medvével.

A banditák tétováztak. Az idegen határozott fellépése bizonytalaná tette őket.

— Ki vagy hát?

— Édes druzája vagyok a ti vezéreteknak, — hangzott a dühös válasz. — Vagy talán sohasem hallottátok az öreg Bill Savage hírért? Az ördög vigyen el benneteket, tejfelesszájuak, hát süket füllel éltek a világon?!

Az egyik bandita megindult feléje.

— Én nem tudom, hogy ki vagy te, — mondotta — lehet, hogy csakugyan Bill Savage a neved, lehet, hogy nem az, ehhez semmi közöm. Azt mondom csak, hogy semmi keresnivalód sincs itt . . .

— Fogd be a bagólesődet! — hallgattatta el Bill Savage a szónokot — ha prédikációt akarok hallani, akkor nem ide jövök, hanem Washingtonba megyek, a Fehér Házba, az elnökhöz . . . Jár a szád, mint a Niagara . . . Vigyetek inkább Bill elé . . .

— Nincs itt . . .

— Fulhoz akartok állítani? Tréfát üztök az öreg Bill Savage-zsel? Az ördög égessen meg benneteket, ti ugyan-csak szépen bántok az öreg medvékkel! Hé, kölyök, annyit mondok csak, hogy te még a világon sem voltál, amikor én már akasztófa alatt állottam . . . Ajánlom hát, hogy ne beszéljetelek velem, olyan hányavetiséggel, mert nem tudjátok, hogy ki vagyok . . .

A banditák tanácstalanul néztek össze. Ekkor ért oda Wilkinson.

— Miféle szerzet ez? — kérdezte vésztojós tekintettel mérve végig Billt.

— Azt, mondja, hogy . . .

— Fogd be a bagólesődet! — intette le Bill. — Én is meg tudom mondani a nevedet, ha éppen kíváncsiak rá! Nos, Bill Savage vagyok s messzi földről bandukoltam ide közétek, hogy megrázzam a druzám kezét. Mert a „hiénafejű“ hire messze eljutott ám s nekem átkozottul furta az oldalamat a kíváncsiság, hogy lássam azt a nagy férfiut. Arra mifelénk már ugyis türhetetlen lett a levegő, szörnyen megjavultak az emberek, nem lehet elviselni őket. Eljöttem hát, hogy megrázzam a druzám kezét és megkérjem, fogadjon maga mellé . . . Nos, urak, meg vagytok elégedve velem? Vagy talán nem tetszik a külsőm? Tulságosan előkelő ficsurnak tűnök fel?

Wilkinson elmosolyodott.

— Átkozott pofa vagy, — mondta önkéntelenül — így szemre megfelelne, de honnan tudjam azt, hogy nincs-e kigyónyelve?

— No lám, — rázta meg haragosan a fejét Bill Savage — olyan virágos indiánus nyelven beszélsz, hogy alig értelek meg. Azt mondom azonban, hogy ne kételkedj az öreg Bill Savage szavában, mert megkeserülsz. Sok embert tulsegittem már a másvilágra, de hazudni sohasem hazudtam . . .

— Honnan jössz?

— Egyenesen Mexikóból ballagtam ide . . .

— S egyenesen ránktaláltál? — csattant fel Wilkinson gyanakvó hangja, éles tekintettel mérve végig Billt.

— Egyenesen rátok találtam! — dobbantott dühösen az öreg. — Azt hiszed talán, hogy én is vak szemmel járok a világban? Persze, ti még fiatalok vagytok, hogyan is tudnátok, hogy az olyan öreg csontot, mint én, az orra is elvezeti azokhoz, akikhez odaillik.

— Az ördög vigyen el, nagyon kényes ember vagy!

— Csak önérzetes vagyok! De mit ácsorogtok itt a napon. Eleven forrás vagyok, úgy verejtékezem . . . Miért nem visztek a vezér elé . . .

— A vezér nincs itt, de megvárhatod . . .

Megindultak az erdő felé. Amint a fák közé értek, Bill Savage megtörülte verejtékező homlokát és meglegetten sóhajtott fel.

(Folytatjuk.)

Tömlők

kerti locsolásra,
— tűzoltásra —
és minden más célra
garantált legjobb
minőségben.

Vízmentes
ponyvák, zsákok,
auto-traktor
— csapágyfém —
E M E L Ő K.

Tudja azt már minden tevé, olcsó husnak hig a leve
Mi tehát csak javát adjuk, annak árát meg is szabjuk.
Duljon verseny, duljon harc, legjobb marad mindig Schvarcz.
Minden egyéb műszaki cikk ellismert szállítója a közismert szaküzlet
Schvarcz József és Társa
Budapest, Vilmos császár-út 53.
Alapítva: 1884. Cégtulajdonos: Műszaki Unió R.-T.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Október 14-én, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Kistelek, Kunhegyes. — **Állatvásár:** Kiskunlacháza. — **Ló- és kirakodóvásár:** Debrecen. — **Kirakodóvásár:** Elek, Hódmezővásárhely, Szarvas.

Október 15-én, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Apc, Büdösztmihály, Csetény, Egyek, Erdőtelek, Gyömrő, Jászsalsószentgyörgy, Kapuvár, Katymár, Kercseliget, Kisköre, Kiskörös, Kőszeg, Kőtelek, Lepsény, Miskolc, Mohács, Nagybaracska, Nagydorog, Nágócs, Noszlop, Ócsa, Pécsvárad, Rácalmás, Riese, Rum, Salgótarján, Sellye, Somogyvár (sertésvásár bizonytalan), Szakály (sertésvásár bizonytalan), Szob, Szulok (sertésvásár bizonytalan), Tápiószéle, Tarján, Tiszanána, Tura, Vál, Ozora (sertésvásár bizonytalan). — **Ló- és marhavásár:** Debrecen. — **Kirakodóvásár:** Elek, Hódmezővásárhely, Kiskunlacháza, Ózd, Rajka.

Október 16-án, kedden.

Állatvásár: Salgótarján, Vál. — **Sertés- és kirakodóvásár:** Borsódnádasd.

Október 17-én, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Mucsi, Nyárad, Siófok, Tisza-bercel.

Október 18-án, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Császár, Keszthely, Szalkszentmárton, Szenna (sertésvásár bizonytalan), Szentlőrinc, Szőlősgyőrök (sertésvásár bizonytalan), Zánka. — **Marha- és kirakodóvásár:** Szentgotthárd.

Október 19-én, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Csenger, Komádi, Tállya.

Október 20-án, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Csanádpalota, Egyed, Hedrehely (sertésvásár bizonytalan), Németboly, Ráckozár, Szentpéterúr.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. J., Fehérvárcsurgó. Több jó van köztük, közlünk belőlük. — **L. J., Felsőmindszent.** Sor kerül rá. — **H. J., Orosháza.** Jó. — **Ifj. B. I., Szigetszentmiklós.** Köszönjük meleg elismerő sorait. Verseire később kap választ. — **Ifj. Ö. S., Csánig.** Közlünk belőlük. Verse nem üti meg a mértéket. Ön nincs tisztában a szabályokkal. Enélkül nem lehet verset írni. — **Ö. E., Csánig.** Valamelyiket közöljük. — **Ifj. N. I., Szendrő.** Pontrejtvénye jó. — **A. I., Csesztreg.** Kérjük, hogy a jövőben a verseket külön papírlapra írja. Ezeket ugyanis nem ugyanaz a munkatársunk bírálja el, aki a rejtvényeket és tréfákat. Tréfája már megjelent a „Vasárnap“-ban. Rejtvényeiből közlünk. Verseire később küldünk választ. — **Ifj. K. B. J., Botyka.** A „Budapesti Ujság“ még ez év május 15-én megszünt. — **Mohos Sándor.** A kért könyv nem kapható. Helyette ajánlatos: Temming: „A szekszuális élet és a férfivilág“ című könyv, amely 2 pengőért kapható kiadói hivatalunkban. — **Ifj. M. J., Lesenceistvánd.** „Lélekindulat“ című verse megjelent az október hó 7-iki számban. Most küldött versét nem közölhetjük. — **P. E., Ják.** Versét nem közölhetjük. A rimekre is figyelni kellene. — **T. B. S., Zalaszabar.** Verse megfelelő lenne, de ismét későn érkezett, mert már sok őszi vers vár közlésre. — **Kercza.** Népdalutánc, a népdal frissesége, hamvassága nélkül. — **V. K., Csongrád.** Zökkenő sorok, szép gondolatok. A rimekre nagyobb gondot kellene fordítani. Ezt nem közölhetjük, de kíváncsiak vagyunk egyéb költeményeire.

VÁSÁR ÉS PIAC

Gabonatözsde. Készárúpiac: Buza tiszavidéki 77 kg-os 26.50—26.70, 78 kg-os 26.70—26.90, 79 kg-os 26.95—27.15, 80 kg-os 27.20—27.35, felsőtiszai 77 kg-os 26.45—26.65, 78 kg-os 26.65—26.85, 79 kg-os 26.90—27.10, 80 kg-os 27.10—27.25, fejmegyei, bácskai és dunántúli 77 kg-os 26.35—26.55, 78 kg-os 26.55—26.80, 79 kg-os 26.80—27.00, 80 kg-os 27.00—27.15, pestvidéki 77 kg-os 26.40—26.60, 78 kg-os 26.60—26.85, 79 kg-os 26.85—27.05, 80 kg-os 27.05—27.15. — **Rozs pestvidéki 24.90—25.00, más 24.90—25.00.** — **Árpa** előrendű 26.75—27.00, közép 26.50—26.75, sörárpa felvidéki 28.25—29.25, egyéb 27.00—28.00. — **Köles** 26.00—27.00. — **Repce** 45.50—46.00. — **Zab** elsőrendű 26.50—26.75, közép 26.00—26.25. — **Tengeri tiszántúli**

—, egyéb 31.40—31.75. — **Korpa** 20.00—20.25. **Lucerna** 155—170. — **Lóhere** 190—210, arankás 170—185 pengő métermázsánként. — **Határ-udőpiac:** Buza októberre 26.25—26.54, márciusra 29.24—29.96, májusra 29.96—29.98. — **Rozs** októberre 25.64—25.68, márciusra 28.10—28.12. — **Tengeri** júliusra 30.74—30.80, májusra 29.96—29.98 pengő métermázsánként.

Vetőmagvak. Bab, fehér 68—70, bab, fürj 66—70, baltacimlag 56—60, biborheremag 75—80, borsó, őszi 38—40, borsó, Viktória 42—50, bükköny, tavaszi 34—36, bükköny, szösös 45—50, csillagfürtmag, új áru 24—26, fehérhere, új áru 170—210, kendermag 50—55, köles, fehér 36—40, köles, vörös 29—31, lenmag 44—48, lóbab 35—36, lóheremag arankatartalom és minőség szerint 190—215, lucernamag arankatartalom és minőség szerint 165—180, mák, étkezési célokra 110—115, muharmag 48—52, mustármag 48—52, nyulszapukamag 160—175 pengő métermázsánként.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 52—58, duplanullás finom tészta 42—48, nullás 42—48, kettős főzöliszt 42—44, négyes kenyérliszt 40—44, hatos 34—40, nullás rozsliszt 48—50 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 23.50, borsótakarmányliszt 26, buzakonkoly 21.50, buzakorpa 20.75, buzatakarmányliszt 25, cirok, feladó állomáson 21, gabonamoslék szárítva 29, konkolydara 22.50, köleshéj darálva 14, lenmagpogácsa 32, napraforgópogácsa 30.50, repcepogácsa 27, répaszelet, szárított 20, rozskonkoly 21.50, rozskorpa 21, rozstakarmányliszt 24.50, szójababpogácsaliszt 36, tökmagpogácsaliszt 36, tökmagpogácsa 33 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna, elsőrendű, ó 16.50—18.50, réti széna, másodrendű, ó 12—16, muharszéna 17.50—20, alomszalma, elsőrendű ó 6 pengő métermázsánként.

Burgonya. Szabolcsi állomásokon nyári rózsáért 13—14, őszi rózsáért 10—11, Elláért 9—10, fehér étkezési burgonyáért 7—7.50 pengőt fizettek métermázsánként. Az ipari és takarmányozási burgonyában az árak még nem alakultak ki, egyes kötések körülbelül hat pengő körül mozogtak, azonban úgy az eladók, mint a vevők egyelőre még tartózkodóan viselkedtek.

Szurómarhavásár. Élő borjú: Belföldi szopós, elsőrendű 1.28—1.40, kivételesen 1.44, másodrendű 1.10—1.28 pengő kilogrammonként élősúlyban.

Tenyészmehák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) 0.88—0.92, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0.90—0.96, 1½—2 éves üszök 0.92—1, 1½—2 éves tinók 0.88—0.92, fiatal friss fejstehén 1.25—1.32 pengő kilogrammonként élősúlyban.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb minőségű 1—1.20, középminőségű 0.82—0.98, gyengébb 0.60—0.80, bika, legjobb minőségű 0.96—1.08, kivételesen 1.16, középminőségű 0.84—0.94, gyengébb 0.64—0.80, tehén, legjobb minőségű 0.92—1.12, középminőségű 0.72—0.90, gyengébb minőségű 0.48—0.70, bivaly 0.58, növendékmarha 0.56—1, kicsontozni való marha 0.30—0.50 pengő kilogrammonként élősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 1.56—1.72, közepes 1.72—1.80, nehéz sertés 1.82—1.88 pengő kilogrammonként élősúlyban.

Gyapju. A belföldi piacon mintegy 200—300 métermázsas gyapju került eladásra nyomott áron. Tájékoztató árak: uradalmi gyapju 2.60—2.70, közönséges gyapju 2.40, báránygyapju 2.30—2.50 pengő kilogrammonként.

Nyersbőr. Marhabőr (magyar) 1.70—1.80, marhabőr (tarka) 1.80—1.88, borjubőr (hosszu lábbal) 2.90—3, juhbőr 1.10 pengő kilogrammonként.

Husvásár. **Marhahus a nyílt piacokon:** Vesepecsenye, tisztított 300—600, rostélyos, vastaghátszín, felsál, fehérpecsenye, gömbölyű felsál 200—320, fartó, hátszín, csontos oldalas, tarja, szegye 160—300, gulyásnak való 100—200 fillér kilogrammonként. — **Borjúhús:** Felszeletelt comb 320—440, sütnivaló 180—360, pörköltnek való 140—240 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bárányhús:** Juhcomb 180—260, gerinc, lapocka 140—220, pörköltnek való 100—180 fillér kilogrammonként. — **Sertéshús:** Friss karaj 300—400, friss comb, tarja, lapocka 260—320, friss oldalas 220—280, kocsonyának való 80—160, vese velővel 200—280, füstölt karaj, tarja, lapocka, oldalas 260—440, olvasztani való szalonna 240—270, sózott kenyérszalonna 260—300, füstölt 270—300, hárj 280—300, zsíros tepertő 260—300, helybeli sertésszir 276—290 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 350—450, csirke 130—350, ruca 250—900, lud 500—1800, pulyka 400—700 fillér darabonként. — **Leölt állatok:** Tyúk 240—300, csirke 280—450, hizott ruca 240—300, sovány 200—240, hizott lud 220—300, sovány 200—220, sovány pulyka 200—220, ludmáj 400—1000, ludzsír és hárj 280—450, ludaprólék 150—200 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 14—16, főzötojás 12—14 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, bőrben darabonként 300—500, fácán darabja 400—600, fogoly darabja 120—260 fillér.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Ponty 200—320, kárász 120—200, compó 160—200, apró kevert hal 140—160 fillér kilogrammonként. — **Rák:** Folyami rák 20—80 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 40—44, lefőltözött 18—20, joghurt 100—136, tejszín 350—400, tejföl 180—240, centrifugált teavaj tömbben 600—620, 10 dkg-os csomagolásban 640—760, főzővaj 500—560, szedett vidéki vaj 450—520, tehénturó 100—120, sovány tehénturó 60—80, juhturó 320—380, kevertturó 200—320, hazai ementáli sajt 500—580, hazai trappista 340—440 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 100—124, hántolt egész borsó 100—160, feles 92—140, fehér aprószemű bab 60—100, nagyszemű 80—100, színes 60—110, finom árpakása 88

—140, durva 60—90, tojásos tarhonya 120—160 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa zöldjével csomója 6—26, petrezselyem zöldjével csomója 4—24, zeller, ujdonság, zöldjével darabja 4—24, kalarábé zöldjével darabja 4—12, vöröshagyma zöldjével csomója 4—8, makói vöröshagyma 24—28, közönséges vöröshagyma 20—24, fokhagyma csomója 38—80, cékla 20—36, hazai fejeskáposzta 14—30, savanyított káposzta 60—70, kelkáposzta 30—60, vöröskáposzta 30—60, torma 80—220, rózsaburgonya 16—22, közönséges 12—18, kifli 35—40, tömör csiperkegomba 300—500, mezei csiperkegomba 200—360, szekfügomba 150—400, éti várgánya gomba 200—300, fekete retek 16—10, hónapos retek csomója 10—20, savanyítani való ugorka 50—100, salátának való 24—40, kovászos 80—120, apró, hegyes zöldpaprika darabja 1—2, tölteni való 2—4, zöldpaprika kilogrammja 16—60, főzőtök 20—30, gyalult 36—50, paradicsom, érett 16—30, zöldbab 60—80, zöld vajbab 70—170, hüvelyes zöldborsó 120—200, kifejtett 250—300, zöld tengeri cső darabonként 6—20, sóska 30—45, tisztított paraj 35—60, gyökeres 25—30, főzött paradicsom 75—100 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 40—120, közönséges 20—80, nemes fajkörte 60—140, közönséges 30—70, befőzni való 40—60, berzencei szilva 16—40, szilvaiz 140—200, gyümölcsiz 140—320, magvaváló őszibarack 24—240, nem magvaváló 30—240, befőzni való 30—150, görög fajdinnye 10—16, közönséges 6—10, sárga fajdinnye 26—40, közönséges 14—20, csemegeszőlő 80—120, kevertfajú 40—80, közönséges szőlő 30—55, keményhéjú dió 70—160, dióbél 400—540, héjazott mogyoró 320—400, héjazott mandula 600—800 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes nemespaprika 560—680, féledecs, gulyás 430—540, rózsapaprika 320—440, erős 230—300, kereskedelmi 180—200, kék mák 130—160, közönséges 100—120, pergetett méz 200—250, házi sziniszappan 140—180, közönséges háziszappan 96—128 fillér kilogrammonként.

Borpiac. A szüret a legtöbb helyen megkezdődött, de sok helyen, ahol előszüret alatt 16—18 klosterneuburgi fokos mustokat mértek, ezen a héten már csak 14—15 fokos mustra van kilátás, vagy még ennnyit sem tesz ki a mustok cukorfoka. Falusi áruért általában 20—26 fillért fizetnek literenként és csak kivételesen található 16 fokon felüli áru, amelyért vidékenként 26—28, sőt elvétve 30 fillért is fizetnek. Uradalmi mustvásárlás az elmúlt héten 36—40 filléres áron fordult elő. Borszőlőt 14—20 fillérért vásárolnak kilogrammonként vidékek és minőségek szerint. Az óbor iránt az idej nagyon gyenge minőségű

mustok miatt a kereslet kezd megélnkülni és az ára Malligandfokonként 4½—5 pengő, sőt még ennél többet is fizetnek.

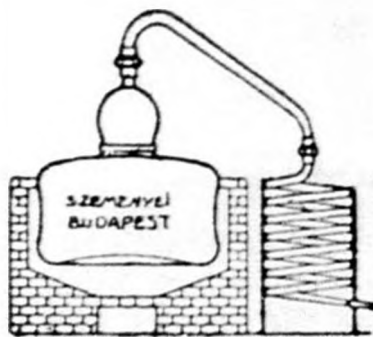
Szesz és szeszcsitalok. A szeszüzletben úgy a nagybani, mint a kicsinybeni üzletben élénk a forgalom, az árak változatlanul a legutóbbi jegyzés szerint zárultak. Gyümölcspálinkafélékben a kereslet élénkebb és törköly 4.90—5.10, szilvórium (uj) 5.40—5.60, seprőpálinka 4.50—4.80, borpárlat 5.80—6.20 pengőig kelt el 10.000 literfokonként a honi és termelőállomáson, 2 százalékos forgalmi adóval.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára október hó 8-án. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni akkor, ha idegen pénzt vásárolunk. — *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 27.73 (27.80); dollár 5.70 (5.72); hollandi forint 2.29 (2.30); német márka 1.36 (1.37); svájci frank 1.10^{5/100} (1.10^{45/100}) pengő. — *Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab:* Csehkorona 16.93 (17.01); szerb dinár 9.99 (10.05); francia frank 22.35 (22.55); lengyel zloty 64.05 (64.35); osztrák schilling 80.42 (80.77) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Huszkoronás arany 23.25 (23.45); ezüst egykoronás 0.44 (0.45); forintos 1.19 (1.21); ötkoronás 2.30 (2.40) pengő darabonként.

PÁLINKAFŐZŐ-ÜSTÖKET,

központi szeszfőzdeket, mosóüstöket

valamint tejgazdasági eszközöket készít és raktáron tart

SZEMENYEI LAJOS

rézműves órozó- és gépműhely Budapest, IX., Remete-u. 34.

Telefon: 458 55.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL. KIADJA: CSÁZY ÉS TÁRSA LAPKIADÓVÁLLALATA.

Patkány-, egerirtó „RATINOL“

sváb, rusznai-, csótányirtószer,

biztos hatású irtószer, gyökereken irt. Más állatra emberre ártalmatlan. Napi árban utánvétellel szállítja

Ratinol Laboratorium, Budapest

VII., Murányi-utca 36. szám.

Szakorvosi

-rendelő ver- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás Rendelés egész nap.

VII. Rákóczi-út 42. sz. I em. (F. kussai szemben.)

Ruházati szükségletét legelőnyösebben a

„HANGYA“

vidéki szövetkezeteiben szerezhetheti be.

KAPHATÓK: Férfi- és női-ruhának való szövetek, fehérneműre, ágyneműre való chifton, vászon, zephir, kanavász, szabókellékek, kész fehérneműk és felsőruhák, ugyiszintén mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció- és disz-műárúk, továbbá: férfi női és gyermekcipők és munkásbakkancsok.

Ekék, ekealkatrészek.

horonák, kaparók, fők, szalók

marokkrakó és kevekötő aratogepek, lógereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecs-kavágók, répvágók, daralók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

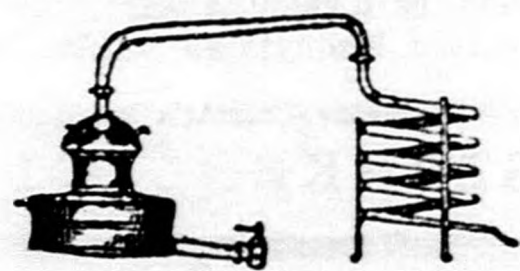
„HANGYA“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhethők be legjutánvosabban.

A legelőkérdés és annak fontossága

Irta: **Dr. Piukovich József** Pestvármegye tb. főszolgabírája.

Ára 8 pengő

Ez a rendkívül becses mű azt az utat igyekszik megkeresni, amelyen a nagyjelentőségű kérdés a szükséges orvosiást megtalálhatja és az annyira fontos legelőkérdésnek javulását kedvezőbb körülmények közé óhajta hozni. Kapható A VASÁRNAP könyvostályánál, Budapest. Ó-u. 10.

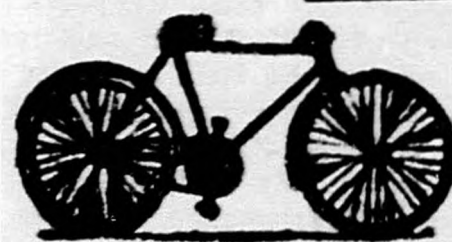
MÁTHÉ ANDRÁS

vörösrézüzem gyára. Újpest, Károly-u. 17.

Legmodernebb pálinkafőző készülékek raktára. Telefon: Újpest 28. szám. Nyugattól B. villamossal.

Kérjen árajánlatot!

A világot 33 év óta uraló eredeti angol THE CHAMPION

kerékpárokat és Central Bobbin stüllyesziós varrógépeket havi 20—24 P részletre, kerékpár alkatrészeket, lámpa, nyereg, lánc, pedálokat nagybani gyári áron szállítunk. — Külső gumi 6.50 pengőtől, belső gumi 2 10 P-től. **LÁNG JAKAB és FIA** kerékpár-nagykereskedők, Budapest, József-körút 41.

1000 képes árjegyzék ingyen.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű szinbőrből készült férfi-, női- és gyermekcipők, box- és sevrőbőrből, továbbá munkásbakkancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhethők be a

„HANGYA“ ruházati és disz-műárusztályánál.

Gyümölcsfa és élősövény eladás.

Nagy tuskájú gledicsia és diszsövény, vegyesvirágu orgona, szép gyökérrel ezrenként 18 pengő. 25 darab vegyes gyümölcsfa, sárgabarack, mandula, meggy, cseresznye, őszibarack, dió, szilva, ingyen csomagolásban rendelhető **Vajda Sándornál, Vértesacska.**